

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1951

ΑΡΙΘ. 7

ΤΟ "ΑΦΑΙΡΕΜΑ ΤΩΙ ΚΥΡΙΩΙ,

ΥΠΕΡ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΚΑΤΕΣΤΡΑΜΜΕΝΩΝ ΝΑΩΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ

Εὐσεβεῖς καὶ φιλοπατρίδες Ἕλληνες,

Ὅτε ὁ θεοπρόπος Μωϋσῆς ἀπεφάσισε κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ νὰ κατασκευάσῃ εἰς τὴν ἔρημον τὴν Σιναῖν τοῦ Ἁγιάσματος, τότε διεκλήρουξεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἰσραηλιτῶν, λέγων: «Λάβετε παρ' ὑμῶν αὐτῶν ὡς ἀφαίρεμα Κυρίῳ». Τοσαύτην δὲ ἀπήχησιν εὗρεν ἡ ἐκκλησίαις αὕτη μεταξὺ τοῦ λαοῦ, ὥστε «ἤνεγκαν ἕκαστος ὧν ἔφερον ἢ καρδία αὐτῶν καὶ ὅσοις ἔδοξε τῇ ψυχῇ αὐτῶν». Καὶ ἠναγκάσθη ὁ Μωϋσῆς, ἐνώπιον τῆς προθυμίας καὶ τοῦ ζήλου ἐκείνου τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, νὰ κηρύξῃ πάλιν λέγων: «Ἄνηρ καὶ γυνὴ μηκέτι ἐργαζέσθωσαν· καὶ ἐκωλύθη ὁ λαὸς ἔτι τοῦ προσφέρειν».

Ἦδη θεία ἐπιταγὴ ἀναθέτει εἰς ἡμᾶς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ἑλλάδος, τὰς ὁποίας ὁ πόλεμος ἠρήμωσεν, ἢ κατοχὴ κατέστρεψε καὶ ἡ ἀνταρσία ἐξεθεμελίωσε. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἀγνοῶμεν ὅτι εἰς μίαν χώραν, τῆς ὁποίας ὁ λαὸς ἔδρασε καὶ ἐμεγαλουργήσῃ διὰ τῆς θρησκευτικῆς πίστεως καὶ τῆς ὁποίας καὶ αὐτοὶ οἱ λίθοι προέρχονται ἐξ ἀρχαίων ναῶν, ὀκτακόσιαι ἐκκλησίαι σήμερον εἶναι κατεστραμμέναι, ὅτι ὀκτακόσια χωρία στεροῦνται θρησκευτικοῦ καὶ πνευματικοῦ κέντρου, ὅτι πολλαὶ χιλιάδες ἀδελφῶν ἡμῶν, εἰς τὴν προσπάθειάν των νὰ παραμείνουν Ἕλληνες καὶ χριστιανοί, στεροῦνται τῆς ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ἐνισχύσεως καὶ προστασίας. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ὀκτακοσίων κατεστραμμένων ναῶν θεωροῦμεν ὡς θεῖαν ἐπιταγὴν.

Ὅθεν ὡς ὁ Μωϋσῆς διακηρύσσομεν σή-

μερον πρὸς τὸν εὐσεβῆ ἑλληνικὸν λαόν, τὸν τὴν ἑλληνίδα γῆν κατοικοῦντα καὶ τὸν ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης διεσπαρμένον, λέγοντες: «Λάβετε παρ' ὑμῶν αὐτῶν ὡς ἀφαίρεμα Κυρίῳ». Εἰς τὴν μεταπολεμικὴν ταύτην περίοδον τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς χώρας ἡμῶν, εἶναι πρωτίστως καθήκον, ἀλλ' ἐξ ἴσου καὶ συμφέρον, νὰ ἀνοικοδομήσωμεν τὰ ἱερὰ ἡμῶν. Διότι ἡ ὑλικὴ ἀνοικοδόμησις καὶ ἀνασυγκρότησις τῆς χώρας εἶναι ἀκατανόητος καὶ ἀνεφικτος ἄνευ τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀνασυγκροτήσεως τοῦ λαοῦ. Διότι δὲν ὑπῆρξέ ποτε λαὸς εἰς τὴν ἱστορίαν, εἴτε νομάς εἰς τὴν ἔρημον, εἴτε συγκεκροτημένος εἰς πόλεις, ἄνευ ἱερῶν· «ἀνιέρου πόλεως καὶ ἀθέου... οὐδεὶς ἔστιν οὐδ' ἔσται θεατῆς». Διότι εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν χωρίζεται ἡ φιλοπατρία ἀπὸ τὴν εὐσέβειαν, ἡ πατρις ἀπὸ τὴν θρησκείαν, ἡ Πολιτεία ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν.

Καὶ ἂν ἡ ἑλληνικὴ Πολιτεία, πιεζομένη προφανῶς ὑπὸ ἄλλων ἀναγκῶν, δὲν ἔθεσεν εἰς τὸ πρόγραμμά της τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς χώρας τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ἐκκλησιῶν, τὰς ἐκκλησίας θὰ τὰς ἀνοικοδομήσῃ ὁ ἑλληνικὸς λαός. Διότι οἱ Ἕλληνες πιστεύουν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ κιβωτὸς τῆς σωτηρίας των· διότι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ διὰ τῆς Ἐκκλησίας οἱ Ἕλληνες διέσωσαν τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν καὶ τὴν γλῶσσάν των· διότι πάντοτε οἱ Ἕλληνες «εἰς θεῶν τιμὴν φιλότιμοι τὰ μάλιστα ἦσαν» καὶ «περισσῶς εὐσεβεῖα θεῶν προσέκειντο».

Πλούσιοι καὶ πτωχοί, εὐγενῶς ἀμιλλόμενοι, εἰς τὰς 4 τοῦ προσηχοῦς Ἀπριλίου θὰ εὐ-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ «Ἀφαίρεμα τῷ Κυρίῳ» ὑπὲρ ἀνοικοδομήσεως τῶν κατεστραμμένων ναῶν: Ἐκκλησίας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαόν.— Ὁμιλίαι τῆς Α. Μ. πρὸς τὸν Κλήρον καὶ τὰς Κυρίας.— Ἡ συμμετοχὴ τῶν Σχολείων εἰς τὴν ὑπὲρ τῶν ναῶν πανελληνίων ἐξόρμησιν. Ὑπουργικὴ Ἐγκύκλιος.— Ε. Ἡ παιδικὴ συμβολή.— Γεωργίου Σωτηρίου Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀ-αθημαϊκοῦ, Ἡ Ἐκκλησία εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνας καὶ ἡ ἰδέα τοῦ Γένους.— Ἡ βοήθεια τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν.— Παρατηρήσεων Στήλη: Ὁ Εὐαγγελισμὸς.— Ἡ φωνὴ τοῦ συναγεροῦ.— Ὁ «πενόμενος ἑλληνικὸς Κλήρος».— Ἐπὶ τῇ Σταυροπροσκυνήσει.— Θεσσαλονίκης Γεννάδιος (†).— Ἡ ἀπήχησις.— Χρονικά.

ρου τὴν εὐκαιρίαν, σπεύδοντες εἰς τὴν φωνὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους των, ὡς πολ- λάκις εἰς τὸ παρελθόν, νὰ ἀποδείξουν τὴν εὐ- σέβειαν καὶ τὴν φιλοπατρίαν των. Δὲν ἀγνοοῦ- μεν, βεβαίως, ὅτι οἱ καιροὶ εἶναι χαλεποὶ καὶ γενικὴ ἢ μεταπολεμικὴ οἰκονομικὴ δυσπραγία, ἀλλὰ καὶ γνωρίζομεν ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ πάντοτε ὑπῆρξε μεγάλη καὶ ἡρωϊκὴ καὶ ὅτε ἀκόμη ἐζητοῦντο παρ' αὐτῆς καὶ αἱ μεγαλύ- τεραι θυσίαι. Ἦδη ὁ πενόμενος ἑλληνικὸς Κλήρος προσήνεγκεν ἐκ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ του ταμείου ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τῶν ἐκκλησιῶν τρεῖς δισεκατομμύρια δραχμῶν.

Ἀλλὰ γνωρίζομεν ἀκόμη, ὅτι καθ' ὅλην τὴν μακροαίωνα ἱστορίαν τοῦ χριστιανικοῦ Ἑλ- ληνισμοῦ ἢ φιλοτιμία τῆς ἀνεγέρσεως ἢ τοῦ ἐξωραϊσμοῦ ἐνὸς Ἱεροῦ ἀπετέλεσε σχεδὸν ἔν- στικτον. Δὲν ὑπῆρξεν ἐπιφανὴς Ἕλληνας, ὅστις δὲν ἐφιλοδόγησεν εὐγενῶς νὰ ἀναγραφῇ τὸ ὄνομά του εἰς ἓν κτιτορικὸν δίπτυχον μιᾶς Ἐκκλησίας ἢ Μονῆς. Εἰς τὸ ἔνστικτον τοῦτο ὀφείλεται καὶ ἡ διατήρησις τοῦ καλλιτεχνικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς ζοφερω- τέρους χρόνους τῆς δουλείας, ὅτε τὰ μόνα ἀνε- γειρόμενα, ἀλλὰ καὶ πολλαχῶς καλλωπιζόμενα οἰκοδομήματα, ἦσαν Μοναὶ καὶ Ἐκκλησίαι.

Διὰ τοῦτο πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι, ἐκτὸς τοῦ γενικοῦ καὶ ἀπροσώπου ἐράνου τῆς 4ης Ἀπριλίου, θὰ ἀνέλθῃ εἰς ἑκατοντά- δας ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀτόμων ἢ τῶν Ὁργανώ- σεων, αἱ ὁποῖαι, τὴν ἑλληνικὴν κτιτορικὴν παράδοσιν ἀκολουθοῦσαι, θὰ προθυμοποιη- θοῦν νὰ ἀναλάβουν τὴν ἀνέγερσιν ἐνὸς Ναοῦ τῆς ἐκλογῆς των, εἰς τὸ ὑπέρθυρον τοῦ ὁποίου, κατὰ τὰ ἱστορικῶς καὶ ἐκκλησιαστικῶς καθιε- ρωμένα, θὰ ἐντειχισθῇ ἡ κτιτορικὴ πλάξ καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ εἰς τοὺς αἰῶνας θὰ ἀναπέμπε-

ται ἡ δέησις: «ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ αἰοιδί- μων κτιτόρων...».

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες μετὰ τοὺς πολέμους των ἤγειρον τύμβους ἐπὶ τῶν πεδίων τῶν μα- χῶν καὶ ἴδρου καλλιμαρμάρους ναοὺς εἰς τὰς πόλεις των καὶ ἀνήρτων ἐκεῖ καὶ ἀνέθετον τὰ ὄπλα των εἰς τοὺς θεοὺς των. Οἱ Ἕλληνες σήμερον, μετὰ δεκαετῆ σκληρὸν πόλεμον, ἀπο- κρούσαντες βαρβάρους κατακτητὰς καὶ διὰ πο- ταμῶν αἱμάτων διατηρήσαντες τὴν πατρίδα ἐλευθέραν, εἰς ὀκτακῶσια χωρία των, ἐκ τῶν ὁποίων διήλθεν ἄγριος ἐκθεμελιωτῆς ὁ πόλε- μος, θὰ ἀνεγείρουν ὀκτακοσίους ναοὺς ὡς ἀναθήματα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως των εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν καὶ τὴν Ὑπέρομαχον Στρατηγόν.

Εὐσεβεῖς καὶ φιλοπάτριδες Ἕλληνες!

Κατὰ θεῖαν ἐπιταγὴν κηρύσσομεν σήμερον πρὸς ὑμᾶς, ὡς ὁ θεοπρόπος γέρον Μωϋσῆς, λέγοντες: «Λάβετε παρ' ὑμῶν αὐτῶν ὡς ἀφαί- ρεμα Κυρίῳ». Ἦδη πιστεύομεν, ὅτι πρὸς τὸ ἐσπέρας τῆς ἐγγιζούσης 4ης Ἀπριλίου, καθ' ἣν καλεῖσθε εἰς ἱερὸν συναγερομένον καὶ συνεισ- φορὰν ὑπὲρ τῶν κατεστραμμένων Ἱερῶν τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος ἡμῶν, θὰ ἔχη συν- τελεσθῇ τὸ θαῦμα καὶ θὰ συμβῇ ὅ τι καὶ εἰς τὴν ἔρημον μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅτε το- σοῦτον πλουσία ὑπῆρξεν ἢ συνεισφορά, ὥστε «ἐκωλύθη ὁ λαὸς ἔτι τοῦ προσφέρειν».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25ῃ Μαρτίου 1951

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, συγκαλέσας τὸν ἱερὸν Κλήρον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς εἰς τὸν καθεδρικὸν ναόν, ὠμίλησε πρὸς αὐτὸν ὡς ἑξῆς:

«Σᾶς ἐκάλεσα σήμερον, τίμιον Πρεσβυτέριον, διὰ νὰ ζητήσω καὶ πάλιν τὴν συνδρομὴν σας. Ἦδη ἀν- τιμετωπίζομεν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ζή- τημα τιμῆς καὶ δι' ὀλόκληρον μὲν τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ἰδιαιτέρως ὅμως διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλη- σίαν καὶ τοὺς Ἕλληνας κληρικούς. Ἀντιμετωπίζο- μεν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ζήτημα ζωῆς καὶ ὑπάρξεως τοῦ Ἔθνους μας, τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ Ἔθνους. Πρόκειται περὶ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν ἐκ τοῦ πολέμου, τῆς Κατοχῆς καὶ τοῦ ἐθνοκτόνου κινήματος καταστραφέντων Ἱερῶν Ναῶν τῆς ὑπαί- θρου Χώρας. Τοῦτο εἶναι τὸ πρόβλημα, τὸ μέγα πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα ἀπα- σχολεῖ ὄσους ἀσχολοῦνται μὲ τὴν πνευματικὴν ἀνα- συγκρότησιν τῆς Χώρας μας καὶ ἐνδιαφέρονται διὰ τὸ πνευματικὸν μέλλον τοῦ Ἔθνους μας. Τοῦτο εἶναι τὸ πρόβλημα, διὰ τὸ ὁποῖον σᾶς ἐκάλεσα καὶ

διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ὁποίου ζητῶ σήμερον τὴν συνδρομὴν τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Αὕτη ὑπῆρξεν εἰς τὴν μακροαίωνα ἱστορίαν του ἡ κληρονομία τοῦ Ἔθνους μας: βάρβαροι ἐπιδρομαεῖς δηρῶνουν τὴν Χώραν του καὶ ἀνασκάπτουν τὰ ἱερά του, αὐτὸ δέ, ὡς ὁ μυθολογικὸς φοῖνιξ, ἀναγεννᾶται ἐκ τῆς τέφρας του· στίφη ἀπολιτίστων ἐπιδρομέων ὡς κύματα θαλάσσης ἐπιπίπτουν κατ' αὐτοῦ, αὐτὸ δὲ γίνεται ὁ κυματοθραύστης, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πάντοτε τηλαυγῆς καίει ὁ φάρος τοῦ Πολιτισμοῦ. Αὕτη ὑπῆρξεν εἰς τοὺς αἰῶνας ἡ ἐθνικὴ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας μας: τὸ Ἔθνος ἐμάχετο καὶ ἡ Ἐκκλησία συνεπολέμει. Τὸ Ἔθνος ἐνίκα καὶ ἡ Ἐκκλησία ἔψαλλε τὰ νικητήρια. Τὸ Ἔθνος ἐδουλώνατο καὶ ἡ Ἐκκλησία περιέδενε τὰ τραύματά του καὶ ἐσπόγγιζε τὸν ἰδρώτά του καὶ τὸ περιέθαιπεν, ὡς ἡ ὄρνις, κατὰ τὴν τόσον παραστατικὴν εἰκόνα τῆς Γραφῆς, συνάγει καὶ θάλπει «τὰ νοσσία ἐαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας».

Καὶ τώρα ἡ Ἑλλάς—ἡ Στερεὰ καὶ ἡ Θεσσαλία καὶ ἡ Ἡπειρος καὶ ἡ Μακεδονία καὶ ἡ Θράκη—στερεῖται ἐκκλησιῶν. Ὁ πόλεμος τὰς κατέστρεψεν, ἡ Κατοχὴ τὰς ἠρήμωσεν, ἡ ἐθνοκτόνος ἐπανάστασις τὰς ἐξεθεμελίωσεν. Ὀκτακόσια χωρία καὶ κωμοπόλεις χωρὶς ἐκκλησίαν, εἰς μίαν Χώραν, τῆς ὁποίας ἡ κάθε πέτρα προέχεται ἀπὸ κάποιον ἀρχαῖον ναόν, καὶ ἡ κάθε λαγγαδιῶ, καὶ εἰς τὰ πλέον μαῦρα χρόνια τῆς δουλείας, ἔκρυπτεν ἕνα μοναστήρι, καὶ ἡ κάθε κορυφὴ ἐφιλοξένει ἕνα παρεκκλήσι. Εἰς ὀκτακόσια χωρία καὶ κωμοπόλεις δὲν ἦχει τὸ σήμαντρον καὶ οἱ χριστιανοὶ δὲν ἀκούουν τὴν καμπάνα. Εἰς τὴν Χώραν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ εὐλάβεια ἀποτελεῖ ἐθνικὸν κεφάλαιον, οἱ χριστιανοὶ ὀκτακοσίων χωρίων μένουν χωρὶς ἐκκλησίαν· ὁ ἦχος τῆς καμπάνας δὲν τοὺς καλεῖ εἰς τὸν Ἐσπερινόν, δὲν τοὺς συνάζει εἰς τὴν Λειτουργίαν, δὲν σημαίνει πανηγυρικὰ εἰς τὴν Ἀνάστασιν, δὲν ἦχει λυπητερά τὸ «ξόδι» εἰς τὴν θανήν των. Καὶ ὅμως. Πέρα ἐκ τῶν συνόρων, ἀπὸ τὰς χώρας, ὅπου ἐπισήμως ἢ ἀνεπισήμως ἡ θρησκεία διώκεται, οἱ Ἕλληνες τῆς παραμεθορίου ἀκούουν νὰ κτυπᾶ τῆς ἐκκλησίας ἡ καμπάνα!

Δυστυχῶς οἱ Ταγοὶ τοῦ Ἔθνους μας ἠγνόησαν τὴν μεγάλην ἀλήθειαν, ὅτι κοινωνία, ἔστω καὶ στοιχειωδῶς πολιτισμένη, δὲν δύναται νὰ νοηθῇ χωρὶς τὸ θρησκευτικὸν της κέντρον· ὅτι ἑλληνικὸν χωρίον χωρὶς ἱερόν, χωρὶς Ναόν, εἶναι ἀνύπαρκτον εἰς τὴν ἱστορίαν· ὅτι Ἑλληνικὸν Ἔθνος, χωρὶς ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, εἶναι ἀγνωστον εἰς τοὺς μεταχριστιανικοὺς αἰῶνας· ὅτι τὰ ἱερά Λάβαρα τῆς Φυλῆς εἶναι ἡ γαλανόλευκος καὶ τὸ μαῦρο ράσο... ἠγνόησε δυστυχῶς ἡ Πολιτικὴ ἡγεσία τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος, ὅτι μεταπολεμικὴ ἀναικδομήσις καὶ ἀνασυγκρότησις τῆς Χώρας εἶναι λέξεις κεναί, εἶναι προσπᾶθιαι μάταιαι, ἐὰν ἐκ παραλλήλου δὲν ἐπιδιωχθῇ ἡ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ ἀνασυγκρότησις τοῦ λαοῦ, ἡ ὁποία θὰ δώσῃ τὴν δημιουργικὴν πνοὴν καὶ θὰ ἐξασφαλίσῃ τοὺς ὄρους τῆς ὑλικῆς ἀνοικοδομήσεως καὶ ἀνασυγκροτήσεως τῆς Χώρας. Οἱ πολιτικοὶ Ἀρχόντες τῆς Χώρας μας πιάζονται προφανῶς ἀπὸ ἄλλας ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας, ἀλλὰ τίνες ἀνάγκαι εἶναι ἐπιτα-

κτικότεραι ἀπὸ τὰς θρησκευτικὰς, αἱ ὁποιαὶ ἀποτελοῦν βαθὺ αἷτημα κατὰ τὴν σημερινὴν τεταραγμένην περίοδον;

Ἀπηυθύνθητε πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις. Ἐκρούσα ὅλας τὰς θύρας. Ἐδέχθητε πλῆθος ὑποσχέσεων καὶ καλῶν λόγων, ἀλλ' ἀτυχῶς δὲν εὔρον ἐπαρκῆ κατανόησιν, ἥτις θὰ μετέτρεπε τοὺς καλοὺς λόγους εἰς καλὰ ἔργα. Καὶ ἤδη ἀπελπισθεῖς, ἀπεφάσισα νὰ στραφῶ καὶ πάλιν πρὸς τὸν εὐσεβῆ ἑλληνικὸν λαόν, ὅστις πάντοτε γενναιοφρόνως ἀνταποκρίνεται πρὸς πᾶσαν ἐκκλησίαν, ὅταν πεισθῇ περὶ τῆς ἀναγκαιότητος καὶ τῆς χρησιμότητος τοῦ ἔργου, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὁποίου καλεῖται νὰ συνδράμῃ. Εἰς ἡμᾶς ἤδη, εἰς τὸν ἱερόν Κλήρον, ἀπόκειται νὰ πείσωμεν τοὺς χριστιανούς μας περὶ τῆς πρωτίστης ἀνάγκης, τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ Ἔθνος νὰ ἀνοικοδομήσῃ τὰς ὀκτακοσίας καταστραμμένης ἐκκλησίας του. Ἰδιαιτέρως δὲ βαρεῖα εἶναι ἡ ἐπὶ τούτου εὐθύνη τῶν ἐφημερίων, ἱεροκηρύκων καὶ πνευματικῶν τῆς πρωτεύουσας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει συγκεντρωθῆ τὸ μέγιστον μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ πλοῦτου καὶ τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων.

Ἐν τούτοις προβλέπω, ὅτι τὸ ἔργον σας δὲν θὰ εἶναι πολὺ δύσκολον. Ἡ κτιτορικὴ παράδοσις εἶναι τόσον εὐρέως διαδεδομένη καὶ τόσον βαθύως ριζωμένη εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Καθ' ὅλον τὸν μακροαίωνα βίον τοῦ Ἔθνους δὲν ὑπῆρξεν Ἕλληνας, ὁποσδήποτε ἐπιφανῆς καὶ εὐτορος, ὥστε νὰ μὴ ἐφιλοδόησεν νὰ ἀναγραφῇ τὸ ὄνομά του εἰς ἕνα κτιτορικὸν δίπτυχον ἱεροῦ Ναοῦ ἢ ἱερᾶς Μονῆς. Ἡ ἀμίλλα διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν πολυτελεστέραν καὶ μεγαλοπρεπεστέραν ἐμφάνισιν τοῦ κτιτορικοῦ Ναοῦ παρέχει καὶ τὴν ἐξήγησιν τῆς διατηρήσεως τοῦ καλλιτεχνικοῦ ζωπύρου διὰ μέσον τῶν αἰώνων καὶ κατὰ τοὺς зоφρωτέρους ἀκόμη χρόνους τῆς ἐθνικῆς μας σταδιοδρομίας. Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ κτιτορικὸν ἐνστικτον καλεῖσθε νὰ ἀναζωογονήσετε καὶ νὰ καλλιεργήσετε σήμερον. Εὐτυχῶς, παρὰ τοὺς δυσκόλους οἰκονομικοὺς καιροὺς, τοὺς ὁποίους διερχόμεθα, ὑπάρχουν πλεῖστοι Ἕλληνες χριστιανοί, οἱ ὁποιοὶ δύναται νὰ ἀποβοῦν, εἴτε ὡς άτομα, εἴτε ὡς ὁμάδες, οἱ κίττορες μῖα κατεστραμμένης ἐκκλησίας, ὅχι μόνον χάριν τῆς ψυχικῆς των σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ χάριν τῆς σωτηρίας τοῦ Ἔθνους ἀπὸ τὸν ἀπειλούμενον καταποντισμόν.

Ἐὰν δυνηθῆτε νὰ καταστήσετε κοινὴν συνείδησιν, ὅτι ὁ ἀγὼν κατὰ τοῦ ἀθέου κομμουνισμοῦ δὲν δύναται νὰ διεξαχθῇ μὲ ὑλικά ὄπλα, ἡ τοῦλάχιστον μόνον μὲ ὑλικά, ὅτι εἰς τὸ ὄπλοστάσιον τῶν πνευματικῶν μέσων τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον ὄπλον εἶναι ἡ θρησκεία, καὶ ὅτι ἡ θρησκεία χωρὶς λατρείαν, χωρὶς ἐκκλησίαν καὶ ἱερεῖα, δὲν δύναται ὄχι νὰ δράσῃ, ἀλλ' οὔτε νὰ νοηθῇ, τότε τὸ πρόβλημα ἀπλοποιεῖται καὶ δυνάμεθα ἀπὸ τοῦδε νὰ ὁραματισθῶμεν ὡς λίαν προσεχῆ τὴν ὀλοσχερῆ λύσιν τοῦ προβλήματος. Θὰ χρειασθῶν βεβαίως καὶ ὑλικά μέσα πολλά, καὶ φροντίδες πολλάι, ἀλλὰ οἱ χριστιανοὶ μας εἶναι πολλοὶ καὶ ἱκανοὶ καὶ διὰ πολὺ μεγαλύτερα ἀκόμη ἔργα.

Εἰς τὴν προοπτικὴν αὐτήν, εἰς τὸν καλὸν αὐτὸν

ἀγώνα, ὡς καλῶ σήμερον. Ἡ εὐγενής ἀπὸ ἀναδείξει τοὺς ἀξίους ἀθλητάς. Τὴν μεγάλην δὲ ἀναγνωρίσιν καὶ ἀμοιβὴν θὰ παροίσχη ὁ δικαιολογητὴς Θεός, Οὗ ἡ χάρις καὶ ἡ εὐλογία εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν».

Τῇ παρελθούσῃ Πέμπτῃ* (29) ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐν συγ' εντρῶσει πασῶν τῶν Κυριῶν τῶν συνεργείων τοῦ ὑπερ' ἀνοικοδομήσεως τῶν ναῶν Ἐράνου εἶπε πρὸς αὐτάς τὰ ἀκόλουθα:

«Δὲν ἀγνωστὴ βεβαίως, ὅτι μεταξὺ τῶν ἐρεσιπῶν, τὰ ὁποῖα ἀφῆκαν ὁ Πόλεμος, ἡ Κατοχὴ καὶ ἡ Ἀνταρσία, εἶναι καὶ ὀκτακόσιοι Ναοί, οἱ ὁποῖοι εἴτε κατεστράφησαν ὀλοσχερῶς, εἴτε ὑπέστησαν τοιαύτας ζημίας, ὥστε νὰ καταστῶν ἀχρηστοί. Εἰς ὀκτακόσια δηλαδὴ χωρία τῆς Πατρίδος μας οἱ ἀδελφοί μας χριστιανοὶ στεροῦνται τῆς ἐνισχύσεως καὶ τῆς παρηγορίας, τὴν ὁποῖαν παρέχει ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸν ἀγώνα τῆς ζωῆς τῶν. Τί σημαίνει τοῦτο, σεῖς αἱ γυναῖκες μὲ τὴν βαθύτην θρησκευτικότητα καὶ τὸν πλοῦσον συναίσθηματικόν σας κόσμον εἰσθε εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμῆσθε καλύτερον παντὸς ἄλλου» διὰ τοῦτο καὶ πιστεύω στερεῶς, ὅτι καὶ δύνασθε σπουδαίως εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην νὰ συμβάλετε εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν εἰς ἐρείπια κειμένων ὀκτακοσίων τούτων Ἱερῶν τῆς Πίστεώς μας.

Δὲν εἶναι ἀγνωστος εἰς ἐμὲ ἡ σπουδαία κοινωνικὴ ὑπηρεσία, τὴν ὁποῖαν προσφέρετε εἰς τὰ ἐνοριακά Φιλόπρωτα Ταμεῖα καὶ εἰς ἄλλους τομεῖς τῆς ἐνοριακῆς κοινωνικῆς δρασεως, διακονοῦσαι τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἡ διακονία αὕτη τιμᾷ τὰς Ἑλληνίδας καὶ ἐνθymiζει τὸν ἱερὸν ὄμιλον τῶν γυναικῶν τοῦ Ἐθαγγελίου, αἱ ὁποῖαι ἠκολοῦθον τὸν Θεάνθρωπον Διδάσκαλον καὶ τοὺς Ἀποστόλους καὶ «διηκόνουν αὐτοῖς». Δὲν εἶναι ἀγνωστος εἰς ἐμὲ ἡ πολυτιμὸς συμβολὴ σας διὰ τὴν μεγάλην ἐπιτυχίαν τῆς πρὸ ἔτους καὶ πλέον ἐξομότησεως τοῦ «Δέματος τοῦ ἑλαναταρισμοῦ». Ἡ ἐπιτυχία ἐκείνη, διὰ τῆς ὁποῖας ἐφάνη ἡ δύναμις τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ πίστις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, κατὰ ἕνα μέρος ὀφείλεται εἰς τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν, μὲ τὸν ὁποῖον ἐσπεύσατε εἰς τὴν ἔκκλησιν τῆς Ἐκκλησίας. Εὐρίσχω τώρα διὰ μίαν ἀκόμη φοράν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκφράσω τὴν εὐδωκίαν καὶ τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς τὰς Κυρίας τῶν Φιλοπρωτῶν Ταμείων, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅλας τὰς Ἑλληνίδας, αἱ ὁποῖαι εἰργάσθησαν τότε εἰς τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο ἔργον καὶ ἐσπευσαν καὶ τώρα προθύμως εἰς τὴν φωνὴν τῆς Ἐκκλησίας.

Διότι, ἂν καὶ εἶναι γεγονός, ὅτι ἡ γυνὴ ἐπλάσθη διὰ τὸν οἶκον, πρὸς τὸ «οἰκοδομοποιεῖν καὶ παιδοτροφεῖν», εἶναι ὅμως καὶ ἔργα ἐκτὸς τοῦ οἴκου, τὰ ὁποῖα προσιδιάζον ὅλως πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὰς ἰδιαιτέρας ἰκανότητας τῆς γυναικός, τοιαῦτα δὲ εἶναι τὰ ἔργα τῆς κοινωνικῆς προνοίας καὶ εὐποιίας, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν ζῶσαν ἔκφρασιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τὰ ὁποῖα ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἀναθέτει, ὡς ἴδια ἔργα, εἰς τὰς γυναῖκας, τὰς «διακονίσσας». Εἶναι καὶ τοῦτο ἐν ἐπιπλέον σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον κα-

ταφαίνεται ἡ ὑψηλὴ θέσις, εἰς τὴν ὁποῖαν ὁ Χριστὸς ἀποκατέστησε τὴν γυναῖκα, ἀναδείξας αὐτὴν παρὰ τὸν ἄνδρα κοινωνικὸν παράγοντα καὶ οἰκοδόμον τοῦ πολιτισμοῦ.

Λέγεται πράγματι εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ὅτι «σοφαὶ γυναῖκες ὀκοδόμησαν οἴκους αὐτῶν». Ἐν τούτοις αἱ σοφαὶ γυναῖκες ὀκοδόμησαν πολὺ περισσότερον ἀπὸ τοὺς οἴκους τῶν ἔκτισαν τὸ Ἔθνος τῶν καὶ ὀκοδόμησαν τὸν πολιτισμόν. Ἐνας νεότερος παιδαγωγὸς εἶπεν ἀκριβῶς, ἐξαίρων τὴν σπουδαίαν συμβολὴν τῆς γυναικός εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν πρόδον τῶν λαῶν, «ὅτε μοι γυναῖκας καὶ δύναμαι νὰ ἀναμορφώσω τὸν κόσμον». Ὅτι δὲν ἔλεγεν ὑπερβολὴν ὁ σοφὸς Παιδαγωγός, μαρτυρεῖ ἡ Παναγία μορφὴ τῆς Θεοτόκου καὶ ἡ χορεία τῶν ἁγίων μητέρων τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Πρὸς τὰς «σοφὰς» Ἑλληνίδας γυναικας ἀπευθύνομαι λοιπὸν σήμερον καὶ ζητῶ τὴν συνδρομὴν τῶν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν κατεστραμμένων Ναῶν τῆς Πατρίδος μας. Ἡ Ἑλληνὶς Μητέρα καὶ ἀδελφὴ καὶ σύζυγος, εἶναι οἰκοδόμος τῆς Ἑλληνικῆς οἰκογενείας. Ἡ Ἑλληνὶς, χωρὶς ὑπερβολὴν, εἶναι ἡ οἰκοδόμος τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, Ἡ Ἑλληνὶς, ἡ ὁποῖα γνωρίζει νὰ προσεύχεται εἰς τὸν οἶκον καὶ νὰ πολεμῇ εἰς τὴν μάχην, νὰ κοιμῆσθαι ἐν τῷ βρέφει εἰς τὸ λίκνον καὶ νὰ μεταφέρει ὄπλα εἰς τὸν πόλεμον, νὰ νήθη εἰς τὴν ἠλακίτην καὶ νὰ περιδένῃ τῶν πληγωμένων τὰ τραύματα. Πρὸς τὰς Ἑλληνίδας λοιπὸν ἀπευθύνομαι σήμερον, τὰς οἰκοδόμους τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, καὶ ζητῶ τὴν συνδρομὴν τῶν διὰ τὴν ἀνοικοδομίαν τῶν Ναῶν.

Προσπάθησα βεβαίως πρῶτον νὰ πείσω πάντας τοὺς ἀομοδίους, ὅτι τὸ «ἐπὶ Θεοῦ ἀρχεσθαι» δὲν εἶναι λόγος κενός, ὅτι πάσης σοβαρᾶς προσηλαθείας πρέπει νὰ προηγηθῆ ἡ ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἀναστήλωσις, ὅτι χωρὶς ἠθικὴν θεμελίωσιν οὐδὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ ὅτι ὑλικὴ ἀνάσθησις καὶ ἀνοικοδομήσις τῆς χώρας ἀνευ Θεοσεσίας καὶ Ἐκκλησίας εἶναι ἀνέφικτος. Ἀγχωρῶ δὲν εὐρον ἑπαρκῆ κατανοήσιν, διότι ἡ Πολιτεία θεωρεῖ, ὅτι ἄλλαι ὑποχρεώσεις εἶναι ἐπιτακτικώτεροι.

Διὰ τοῦτο ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἀπεφάσισε νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴ τὸ ἔργον, μὲ τὴν πρόθεσιν, ὅπως πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους 1951 μὴ μείνῃ Συναϊκισμὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα χωρὶς ἔκκλησίαν, μὴ μείνῃ χριστιανὸς χωρὶς νὰ ἑορτάσῃ τὴν Γέννησιν τοῦ Θεοῦ Βρέφους ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ χώρου τῆς ἔκκλησίας τοῦ χωριοῦ τῶν. Δὲν ἀγνωστὸ βεβαίως τὰς δυσχερείας τοῦ ἔργου, τόσον τὰς οἰκονομικὰς, ὅσον καὶ τὰς τεχνικὰς. Ἀλλὰ γνωρίζω καὶ τὰς ἀπεράντους δυνατότητας τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς, εἴτε ἐν πολέμῳ, εἴτε ἐν εἰρήνῃ οἱ Ἑλληνες δὲν ἠρηθῆσαν τὰς μεγαλυτέρας θυσίας ὑπὲρ τῆς Πατρίδος τῶν.

Ποῖος Ἑλλήν θὰ ἀρνηθῆ τώρα τὸ ἱερὸν καθήκον του ἀπέναντι τῆς ἀπὸ τοῦ πολέμου ἀναλαβανούσης Πατρίδος του; Ποία Ἑλληνικὴ ψυχὴ θὰ μείνῃ ἀσυκίνητος πρὸς τὰς ἐκκλήσεις τῶν χριστιανῶν ὀκτακοσίων χωρίων χωρὶς Ἐκκλησίαν; Ἀπὸ τῆς ἡμέρας

κατὰ τὴν ὁποίαν ἤρχισεν ἡ ἀνοικοδόμησις εἰς τὴν χώραν μας, εἶναι ὡσάν νὰ ἀκούωμεν τὴν φωνὴν των.

Οἱ ἄνδρες μᾶς παρακαλοῦν: «Ἐγεννήθημεν Ἑλληνες καὶ ἐβαπτίσθημεν Χριστιανοί. Ἠγαπήσαμεν τὰ χῶματα τῆς Πατρίδος μας καὶ εὐρήκαμεν ἐνίσχυσιν καὶ παρηγορίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας. Ὅταν οἱ ἐπιδρομεῖς ἔκαιαν τὰ σπίτια μας καὶ ἠρῆμωναν τοὺς ἀγρούς μας, ἡμεῖς εὐρίσκαμεν καταφύγιον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὅταν οἱ ἐχθροὶ ἐξήτουν νὰ ἀλλάξουν τὴν γλῶσσάν μας καὶ νὰ φθείρουν τὴν ἐθνικὴν μας συνείδησιν, ἡμεῖς εὐρίσκαμεν στήριγμα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκεῖ ἠκούαμεν τὴν γλῶσσαν μας καὶ ἐδυνάμωνεν ἡ πίστις μας εἰς τὴν Πατρίδα. ὅταν ἠκούαμεν τοὺς ἱερεῖς μας νὰ ψάλλουν: «Τῇ Ὑπερμάχῳ...» καὶ «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...». Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς οἱ ἐχθροὶ ἔκανσαν καὶ ἐκομήμισαν τὰς Ἐκκλησίας μας... Βοηθήσατέ μας νὰ κτίσωμεν τὰ σπίτια μας, νὰ καλλιεργήσωμεν τοὺς ἀγρούς μας, ἀλλὰ πρῶτον βοηθήσατέ μας νὰ κτίσωσεν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ χωριοῦ μας...»

Καὶ αἱ γυναῖκες μᾶς ἰκετεύουν: «Ὅταν οἱ ἄνδρες μας ἐπολέμησαν εἰς τὴν μάχην, ἡμεῖς ἐπροσευχόμεθα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὅταν τὰ παιδιὰ μας ἐδύροντο εἰς τὴν αἰμαλωσίαν, ἡμεῖς ἐκλαίαμεν καὶ εὐρίσκαμεν παρηγορίαν ἐμπρὸς εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας ὅταν ὁ δορυμαγδὸς τῆς μάχης ἐδόνει τὸν ἀέρα, ἡμεῖς ἠκούαμεν τὸν παρόηγορον ἤχον τῆς καμπίνης τῆς Ἐκκλησίας μας ὅταν ἡ φωτιὰ ἔκαιε τὰ σπίτια μας, ἡμεῖς ἀνάπταμεν τὸ κερί μας ἐμπρὸς εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα. Μέσα εἰς τὰς Ἐκκλησίας μᾶς ἐδίωκαν οἱ ἐπιδρομεῖς ἐκεῖ ὡς εἰς τελευταίον καταφύγιον κατεφυγομεν καὶ ἐκεῖ μᾶς ἐβασάνιζαν καὶ μᾶς ἐξέτέλουν. Τὰ δάπεδα τῶν Ἐκκλησιῶν ἐβράφησαν μὲ τὸ αἷμά μας μέσα εἰς τὰς Ἐκκλησίας ἐκάησαν καὶ προσεφέρθησαν θυσία εἰς τὸν Θεὸν οἱ ἄνθρωποι μας καὶ κάτω ἀπὸ τὰ θεοῖπια τῶν Ναῶν ἐτάφησαν τὰ σώματά των. . . Βοηθήσατέ μας νὰ ἀναγείρωμεν τὰ Ἱερά μας, τοὺς τάφους τῶν μαρτύρων μας...»

Πῶς δυνάμεθα νὰ κωφεύσωμεν εἰς τὰς σπαρακτικὰς ἐκλήσεις τῶν ἀδελφῶν μας Ἑλλήνων Χριστιανῶν; Ἀλλὰ πρὸς τὰς χριστιανὰς ἀπευθυνόμενος, δὲν πρέπει νὰ μακροηροῦσῃ ἡ διακονία, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκκλησία τὰς καλεῖ, εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἔργον κοινωνικῆς προνοίας καὶ εὐποιίας, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εἶθῃ ἔμπρακτον ἐκδήλωσιν ἡ βαθεῖα των πίστεως. Ἐφ' ὅσον δὲ πρὸς τὰς Ἑλληνίδας ὁμιλῶ, δὲν παρίσταται ἀνάγκη νὰ εἶπω πολλά τὸ ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον ἡ Πατρίς τὰς φωνάζει, εἶναι πρὸ παντὸς ἔργον «ἐθνικόν», εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἔσῃ αὐθόρμητον καὶ ἐνθουσιαστικὴν ἐξωτεροικευσὶν ἡ ἔμφυτος εὐσέβεια καὶ φιλοπατρία των. Στρέφω τὸν νοῦν εἰς τὸ παρελθόν καὶ βλέπω τὴν Ἁγίαν Ἑλένην νὰ κτίξῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα τὸν Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως ἀτενίζω εἰς τὸ μέλλον καὶ δραματίζομαι τὰς Ἑλληνίδας Χριστιανὰς νὰ κτίξουν δικτασίας ἐκκλησίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἀνοικοδόμησις τῶν ἐκκλησιῶν αὐτῶν συμβολίζει τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς Ἑλλάδος».

Περὶ τὴν μεσημβριαν τῆς παρελθούσης Παρα-

σκευῆς (30) συνήλθεν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου ἡ δυνάμει τοῦ εἰδικοῦ νόμου «περὶ ἀνοικοδομήσεως τῶν ἐκ τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἀνταρσίας καταστραφέντων ἱερῶν ναῶν» συγκροτηθεῖσα μεγάλη Ἐπιτροπή, ἧς μετέχουν οἱ Πρωτάνεις τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαίδ. Ἰδρυμάτων, οἱ Διοικηταὶ Τραπεζῶν Ἑλλάδος καὶ Ἐθνικῆς, οἱ Γεν. Διευθυνταὶ τῶν ἄλλων τραπεζῶν, οἱ Γεν. Διευθυνταὶ Ὑπουργείων, οἱ πρόεδροι Συλλόγων, Ἐπιμελητηρίων, Ὁργανισμῶν κλπ. Ἀρξίμενης τῆς συνεδρίας ἡ Α. Μ. ἀνέπτυξε τὴν σημασίαν τοῦ ἀνυπαβινομένου ἔργου, μεθ' ὃ ὑπεγράφη καὶ ἐξεδόθη ἡ ἀκόλουθος Ἐκκλητικὴ, ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τῶν μετασχόντων τῆς συσκέψεως:

Ὁμοσυναινετικαὶ χιλιάδες Ἑλλήνων μᾶς ἰκετεύουν νὰ τὴν βηθεύσωμεν. Ζητοῦν νὰ κτίσων καὶ πάλιν τὰ Ἱερά των. Ἡ πνευματικὴ των λειτουργία πρόει νὰ σιματωσῇ. Ἀλλῶς ὑτάρχει κίνδυνος ἡ σῆψις τοῦ θανάτου νὰ μεταδθῇ εἰς ὅλην τὴν ἐθνικὴν μας δραναίον. Δ' αὐτὸ τὴν Ἁγν. Ἀπρ. λίου ὄλοι, πλοῦσοι καὶ πτωχοί, ἀκέραιοι τὴν φωνὴν τῆς Ἐκκλησίας, τὴν φωνὴν τοῦ Ἐθνους, τὴν φωνὴν τῆς καρδίας μας. Ἀ. προσφέρωμεν ὅχι κατὰ δύναμιν, ἀλλὰ ὡς ἐφ' ἴκον. Ὁ συναγερομὸς τῆς ἡμέρας ἐκεῖνης δὲν εἶε οὐκ ἔσθῃ: ἔρανο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαρτίου 1951

Γ. Μαυροδάκης, Πρόεδρος Ἀκαδημίας, Γ. Κοροναῖος, Πρωτάνεις Πολιτείας, Δ. Ροντήσης, Πρόεδρος Διοικητικοῦ Συλλόγου, Δ. Καλιτσάνης, Πρωτάνεις Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς Σχολῆς, Ἀθ. Μουλούλης, Πρωτάνεις Ἀνωτάτης Γεωπ. Σχολῆς, Χρυσ. Εὐελπίδης, Πρωτάνεις Παντείου Σχολῆς, Γ. Μαντζαβίνος, Διοικητὴς Τραπεζῆς Ἑλλάδος, Π. Γουναράκης, Ὑποδιοικητὴς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, Α. Καρακασιάνης, Γενικὸς Διευθυντὴς Δημοσίου Λογιστικοῦ, Δ. Χατζηνικολῆς, Γενικὸς Διευθυντὴς Ὑπουργείου Ἀνοικοδομήσεως, Α. Φυράκης, Γενικὸς Διευθυντὴς Διευθύνσεως Θεσησκευμάτων Ὑπουργείου Παιδείας, Μαντέλλος, Πρόεδρος Ἱατρικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, Κ. Ἡλιάκος, Γενικὸς Διευθυντὴς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, Ἰ. Μανώλης, Διευθυντὴς Ἰονικῆς Τραπεζῆς, Δ. Κωνσταντίνου, Διευθυντὴς Δακτικῆς Τραπεζῆς, Α. Νικολόπουλος, Γενικὸς Διευθυντὴς Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς, Χρ. Χουσογού, Διευθυντὴς Ἐμπορικῆς Πίστεως, Ἀλ. Τσάτσος, Ἐκπρόσωπος Ἑλλήνων Βιομηχανῶν, Δημ. Στεφανίδης, Πρόεδρος ΙΚΑ, Νικ. Κρανιωτάκης, Πρόεδρος Ἐνώσεως Συντακτῶν, Β. Αναστασάτος, Πρόεδρος ΑΔΕΔΥ, Τ. Κεραμιδᾶς, Πρόεδρος Ταμείου Ἀνεργίας, Β. Πετρούνης, Πρόεδρος Ἐκπαιδευτικῶν Μήσῃ, Ἐκπαιδευσεως, Θ. Ἀντωνόπουλος, Πρόεδρος Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας, Α. Εὐθυμιάδης, Ἀντιπρόεδρος Ἐμπορικοῦ Συλλόγου, Λάσκαρης, τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἑργατῶν Ἑλλάδος, Σ. Μπουσκάκης, Ἀντιπρόεδρος Ἐπαγγελματιοβιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου, Σ. Σκούρας, Ἐνώσεως Κινηματογραφικῶν Ἐπιχειρήσεων, Ἀλ. Σκουρλέτης, Πρόεδρος Ἐνοδόχων.

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐξέδωκε τὴν ἐξῆς ἀνακοίνωσιν:

«Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πνεύματος, τοῦ σιγῆ ζῶντος τὴν ἐθνικὴν ὑπόστασιν τῆς πατρίδος, ἐφοῖτ᾽ ὁσοῦν τὴν προσοχὴν τῶν συμπολιτῶν, μικρῶν καὶ μεγάλων, εἰς τὸν πρωτοβουλία τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς διεισροφύμενον ἔρανον πρὸς ἀνοικοδόμησιν τῶν καιαριφικῶν ἐκκλησιῶν. Τὸ ἔθνος πρέπει ἀκροαθῆναι τὴν χριστιανικὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρετὴν ὡς ἀπαραίτητον ἐφάρδον τῆς υπάρξεώς του καὶ γινώσκων τὸ ἑσκαλυφθέντος ἱστορικῶν αὐτοῦ βυθῶν, ὃ ὃ

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΝΑΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΕΞΟΡΜΗΣΙΝ

Ἑπιθεωρητῆς Ἐγκύκλιος.

Πρὸς τοὺς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς Σχολείων Μέσης Ἐκπαίδευσως, Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς Ἰδιωτικῶν Ἐκπαιδευτηρίων, Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν Ξένων καὶ Μειονοτικῶν Σχολείων, Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς Στοιχειώδους Ἐκπαίδευσως, Ἐπιθεωρητὰς Δημοτικῶν Σχολείων, Διευθυντὰς Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν καὶ Ἐκκλησ. Φροντιστηρίων, Διευθυντὴν Ἱεροδιδασκαλείου Βελλᾶς, Διευθυντὴν Προτύπου Βαρβακείου Σχολῆς, Διευθυντὰς Πειραματικῶν Σχολείων Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, Διευθύντριαν Ἀρσακείου Γυμνασίου, Διευθυντὰς Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ Διευθυντὰς Ἐμπορικῶν Σχολῶν.

Ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ κατοχὴ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ λαίλαρα τοῦ συμμοριτισμοῦ ἐστέρησαν τὴν ἑλληνικὴν ὑπαίθρου ἀπὸ ὀκτακοσίων ναοῦς τῆς. Πεντακόσιοι ἐξ αὐτῶν ὑπέστησαν βαρεῖας βλάβας καὶ ἔχουν ἀνάγκη γενικῆς ἐπιδιορθώσεως, οἱ δὲ λοιποὶ κατεστράφησαν τελείως καὶ πρέπει νὰ ἀνεγερθοῦν ἐκ θεμελίων. Πόσον ἐπιτακτικὴ, ἀπὸ θρησκευτικῆς τε καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως, καθίσταται ἡ ἀνάγκη τῆς ταχείας ἐπιδιορθώσεως τῶν ὑποστάντων βλάβην ἰ. ναῶν καὶ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν καταστραφέντων, τυγχάνει εἰς πάντας γνωστόν. Δὲν δύναται νὰ βοηθῆ ἑλληνικὸν χωρίον, στερούμενον σχολείου καὶ ἐκκλησίας. Τὸ μὲν σχολεῖον εἶναι ἡ ἐστία μορφώσεως, ἡ δὲ ἐκκλησία ἀποτελεῖ τὸν πνευματικὸν πνεῦμονα, ἄνευ τοῦ ὁποίου τὸ ἑλληνικὸν χωρίον δὲν δύναται νὰ ζήσῃ.

Διὰ νὰ ἀποκτήσουν τὰ ὀκτακόσια ἑλληνικὰ χωριά τῆς ὑπαίθρου τὸν ναόν των, θὰ καταβληθῆ προσπάθεια καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας. Ἦδη εἰς ἐκτέλεσιν εἰδικοῦ Νόμου, καθιερώθη ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Ἐπιτροπὴ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνετέθη ἡ ὁργάνωσις τοῦ ὅλου ἔργου. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἐπιτύχῃ πλήρως ἡ ἀναληφθησομένη μεγάλη προσπάθεια, ἐὰν δὲν συμβάλωσιν οἱ πάντες, καὶ οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων καὶ οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ὅπουδήποτε καὶ ἂν εὐρίσκωνται, θὰ πρέπει νὰ ἐπιδείξωσι ζῶρον τὸ ἐνδιαφέρον των ὡς πρὸς τὸ σημεῖον αὐτὸ καὶ νὰ ὑποβοηθήσῃ ἕκαστος τὸ κατὰ δύναμιν.

Ἀκριβῶς δὲ ἵνα ἡ ἐξόρμησις πρὸς πραγματοποιήσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἔργου λάβῃ πανελλήνιον χαρακτῆρα, ὥστε νὰ παρασχεθῆ ἡ εὐκαιρία εἰς πάντας τοὺς Ἕλληνας νὰ ἐκδηλώσουν τὸ ἐνδιαφέρον των, ἀρίσθη ἡ 4ῃ Ἀπριλίου τοῦ τρέχοντος ἔτους ὡς ἡμέρα πανελληνίου ἐξορμήσεως ὑπὲρ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς ὑπαίθρου.

.....
ποιος ἐθανυματούργησε διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν πατρίδα».

Ἐπιθεωρητῆς Ἐγκύκλιος.
* Ὁ πρόεδρος τοῦ τεχνικοῦ ἐπιμελητηρίου κ. Βογιατζῆς, ἀπαντῶν εἰς ἔγγραφο τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, σχετικὸν μὲ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἐκκλησιῶν, γνωρίζει ὅτι δι' ἔγκυκλιον τοῦ πρὸς τὸν τεχνικὸν κόσμον τῆς χώρας συνιστᾶ ὅπως ὅλοι οἱ μηχανικοὶ προσφέρωσιν τὰς ὑπηρεσίας των δωρεὰν διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῶν μελετῶν καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων ἀνεγέρσεως τῶν ναῶν εἰς ὁλόκληρον τὴν χώραν.

Διὰ τὴν ἀποδοτικὴν ὁργάνωσιν τῆς ἐξορμήσεως ταύτης, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον διὰ τὴν διατήρησιν, μέχρις ἀποπερατώσεως τοῦ ὅλου ἔργου, ἀσβέστου τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ λαοῦ, ἐκλήθησαν ἤδη ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνοικοδομήσεως Ναῶν νὰ βοηθήσουν ὅλα τὰ στελέχη τῆς Ἐκκλησίας. Ἐντελῶς ὁμως ἰδιαίτερον βαρῦτητα προσλαμβάνει ἡ συμβολὴ καὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν εἰς τὴν ἐξόρμησιν ταύτην τῆς Ἐκκλησίας. Οὗτοι, ἔχοντες ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν των τὴν φοιτῶσαν εἰς τὰ σχολεῖα ἑλληνικὴν νεολαίαν, ἐρχόμενοι δὲ λόγῳ τῆς ιδιότητός των ὡς παιδαγωγῶν, εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως, εἰς ἐπαφὴν πρὸς τοὺς γονεῖς, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας, εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀσκήσωσι σοβαρωτάτην ἐπίδρασιν ἐπὶ τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς γονεῖς καὶ νὰ καταστήσωσιν ἄκρως ἀποτελεσματικὴν τὴν συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς τὴν γεννησομένην ἐξόρμησιν.

Πρὸς τοῦτο παραγγέλλομεν α) ὅπως τὴν 22αν Μαρτίου ὁργανωθῶσιν ἐνδοσχολικοὶ ἔρανοι μεταξὺ τῶν μαθητῶν ὑπὲρ τοῦ ρηθέντος σκοποῦ, μετὰ προηγουμένην ὁμιλίαν πρὸς αὐτοὺς. Οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ θὰ τονίσουν ἰδιαίτερος εἰς τοὺς μαθητὰς των τὴν μεγίστην σημασίαν, ἣν ἔχει διὰ τὸ Ἔθνος ἡ ἀνέγερσις τῶν καταστραφέντων ναῶν, καὶ θὰ ἐξάρῃσιν τὴν ἀρχομένην προσπάθειαν. Τὸ προῖον τῶν τούτου ἐνδοσχολικῶν ἐράνων δέον νὰ ἀποσταλῆ εἰς τὸν οικεῖον Γεν. Ἐπιθεωρητὴν, καθ' ὅσον τὸ προῖον τοῦ ἐράνου ἐκάστης περιφερείας Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ θὰ διατεθῆ εἰς τὴν ἀνέγερσιν ἑνὸς ἐκ τῶν καταστραφέντων ναῶν. Ὁ κ. Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς, συλλέγων τὰ ποσὰ ἐξ ὅλης τῆς περιφερείας του, θὰ τὰ καταθέσῃ ἐξ ὀνόματος αὐτῆς εἰς τὸ πλησιέστερον ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐπ' ὀνόματι τοῦ λογαριασμοῦ ὑπὲρ ἀνεγέρσεως τῶν ἱερῶν ναῶν. Εἰς τὴν περίπτωσιν ἡ παρούσα ἐγκύκλιος περιέλθῃ εἰς χεῖρας ὑμῶν μετὰ τὴν καθοριζομένην ὡς ἄνω ἡμερομηνίαν, ὁ ἐνδοσχολικὸς ἔρανος θὰ διενεργηθῆ κατὰ μίαν ἄλλην ἡμέραν τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἢ τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ Ἀπριλίου, καθοριζομένην ὑφ' ὑμῶν ἢ ὑπὸ τοῦ οικείου Διευθυντοῦ ἐκάστου Σχολείου.

β) Παράλληλως, οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ καλοῦνται νὰ συμβάλωσιν εἰς τὴν πανελλήνιον ἐξόρμησιν ὑπὲρ ἀνεγέρσεως τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς 4ης Ἀπριλίου ἐ.ἔ. Πρὸς τοῦτο εἰς ἕν ἐκ τῶν μετὰ τὴν 24ην Μαρτίου ἐ.ἔ. μαθημάτων θὰ ἀναπτυχθῆ εἰς τοὺς

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ

Ἡ συμβολή τοῦ παιδικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ διὰ τοῦ «δέματος τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ» ἐκδηλωθέντος πανελληνίου «Συναγερμοῦ τῆς Ἀγάπης» ὑπῆρξεν ἀναμφισβητήτως καὶ μεγάλη καὶ ἀξιέπαινος καθ' ἑαυτὴν καὶ ἄκρως παρήγορος καὶ ἐνθαρρυντική, διὰ τὰ ἐξ αὐτῆς προκύπτοντα συμπεράσματα. Περί τούτου πολλαχόθεν ἐγένετο λόγος, ἀλλ' οἰοσδήποτε περί τοῦ τόσο ἀξιοσημείωτου γεγονότος λόγος θὰ εἶναι πάντοτε ἀνεπαρκής, διότι ἑλληνικός «παιδόκοσμος» σημαίνει αὐτὸ τοῦτο τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος. Καὶ μίαν μαθητὰς ἢ σημασία τῆς μελετωμένης ἐξορμήσεως καὶ θὰ ὑπογραμμισθῇ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκκλήσεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου.

Πρὸς τούτους καλοῦνται ὅπως μεριμνήσωσι διὰ τὴν ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ προσωπικὴν συμβολὴν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον δεόν, ὅσοι μαθηταὶ θὰ μετάσχουσιν εἰς τὴν ἐξορμῆσιν τῆς 4ης Ἀπριλίου, εἴτε ὡς πρόσκοποι, εἴτε ὡς μαθηταὶ Κατηχητικῶν ἢ Δημοσίων Σχολείων, νὰ ᾧσιν ἐλεύθεροι ἀπὸ τῶν μαθημάτων, ἵνα ἀπασχοληθῶσιν εἰς τὸ ὡς ἄνω ἔργον.

γ) Ἐκτὸς τῶν ἐιδικῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς ὁμιλιῶν, περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐλέχθη, οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ θὰ πρέπει κατὰ διαστήματα καὶ εἰς διδομένας εὐκαιρίας εἴτε εἰς τὰ μαθήματά των, εἴτε καὶ ἐκτὸς αὐτῶν, νὰ ἀναζωογονῶσι διὰ παραίνεσεων, συμβουλῶν κλπ. τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μαθητῶν των καὶ δι' αὐτῶν, καὶ τῶν γονέων των, ὑπὲρ τοῦ ἀναληφθέντος ἔργου. Ἐπὶ πλέον ὀφείλουσι πάντοτε νὰ διαφωτίζωσι σχετικῶς τοὺς γονεῖς καὶ συγγενεῖς τῶν μαθητῶν των καὶ ἐν γένει πάντας τοὺς πολίτας, πρὸς οὓς ἔρχονται εἰς ἐπαφήν.

δ) Οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ, ἐφ' ὅσον θὰ παραστῇ ἀνάγκη καὶ προσκληθῶσι πρὸς τοῦτο, δεόν νὰ ἀποτελέσωσι μέλη τῶν ἐιδικῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν 4ην Ἀπριλίου τρέχ. ἔτους θὰ βοηθήσωσιν εἰς τὴν συλλογὴν τῶν εἰσφορῶν.

Οἱ ἔχοντες εἰς τὰς χεῖράς των τὴν ἑλληνοχριστιανικὴν ἀγωγὴν τοῦ ἔθνους μας ἐκπαιδευτικοί, οἵτινες πάντοτε ἐπρωτοστάτησαν εἰς τὰς μεγάλας ἐθνικὰς προσπάθειάς καὶ οἵτινες καλύτερον παντὸς ἄλλου γνωρίζουν τὴν τόσο εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν, ἣν ἡ Ἐκκλησία ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν πιστῶν, ὑποβοηθοῦσα καὶ διευκολύνουσα καὶ τὸ ἰδικῶν των ἔργον τῆς ἀγωγῆς, θὰ συμβάλωσιν ἀσφαλῶς μετὰ ζήλου καὶ προθυμίας καὶ εἰς τὴν προσπάθειαν ἀνοικοδομήσεως τῶν κατεστραμμένων ναῶν τῆς ὑπαίθρου. Διὰ τῆς προθύμου συμβολῆς των ὄχι μόνον θὰ προκύψῃ σοβαρώτατον πρακτικὸν ἀποτέλεσμα διὰ τὴν ἐπιχειρουμένην ἀνοικοδομίαν, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐνισχυθῇ ἀσφαλῶς κατὰ τὸν πλέον ἀποδοτικὸν τρόπον καὶ τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα τῶν μαθητῶν καὶ τῶν γονέων αὐτῶν.

Ὁ Ὑφυπουργὸς
Γ. ΜΟΔΗΣ

τοιαύτη τοῦ «παιδοκόσμου» τούτου ἐκδήλωσις προειωνίζεται πολλὰ τάγαθὰ διὰ τὸ μέλλον τῆς πολυπαθοῦς ταύτης χώρας, ἣτις δικαιούται μέλλοντος ἀναλόγου πρὸς τὸ ἐνδοξον καὶ παγκοσμίως πολυσέβαστον ἱστορικὸν παρελθόν.

Ἄλλὰ καὶ ἡ εἰς βάρος τοῦ ἑλληνικοῦ «παιδοκόσμου» διαπραχθεῖσα καὶ—δυστυχέστατα—συνεχιζομένη κακουργία τοῦ καταράτου «παιδομαζώματος» καὶ ἡ ἀπὸ μέρους αὐτοῦ ἀνὰ τὸν πεπολιτισμένον κόσμον ἐκπεμφθεῖσα πρὸ ἐνὸς καὶ πλέον ἔτους ὀδυνηρὰ διὰ τὴν κακουργίαν ταύτην κραυγὴ, καὶ ἂν δὲν ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ὑποστολὴν τῶν ἀνόμων συμφερόντων τῆς διπλωματίας τῶν ἰσχυρῶν, συνεκίνησαν, ἀποδεδειγμένως, ὄλους τοὺς ἐλευθέρους λαοὺς καὶ ὄλους τοὺς ἐλευθέρους ἀνθρώπους. Ἐδειξεν ἡ πανελλήνιος παιδικὴ διὰ τὸ «παιδομάζωμα» κραυγὴ πόσον ὑψηλὸν καὶ ἀκμαῖον ἔχουν τὸ φρόνημα τὰ διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου μιᾶς ὀλοκλήρου δεκαετίας μόλις διασωθέντα τέκνα τῶν ἡρώων τῆς Πίνδου καὶ τοῦ Γράμμου. Εἰς τὴν κραυγὴν ταύτην μόνον καρδίαι πεπωρωμέναι καὶ ψυχαὶ καταπροδῶσασαι τὴν ἀνθρωπίνην τῶν ἀξίαν ἦτο δυνατόν νὰ μείνουν ἀσυγκίνητοι καὶ ἀπαθεῖς. Καὶ ἔδειξε καὶ πάλιν ὁ ἑλληνικός «παιδοκόσμος» πόσον γνωρίζει νὰ συγκινηθῆται ἀπὸ τὰς ἱεράς ἰδέας καὶ πόσον βαθέως αἰσθάνεται τὴν πληγὴν τῆς καταπατήσεως τῶν ἰδεῶν τούτων, ἢ περιφρόνησις τῶν ὁποίων μεταβάλλει εἰς τερατώδη κτήνη τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς ἀληθινὴν θηρίων ἀγέλην τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν. Μὲ ἕνα τοιοῦτον «παιδοκόσμον»—ἄς τὸ ἐπαναλάβωμεν διὰ μίαν φορὰν ἀκόμη— ἡ μέλλουσα ν' ἀφήσῃ μεθαύριον εἰς αὐτὸν τὴν διαδοχὴν τῆς γενεᾶ τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων τῶν δύο ἐνδόξων ἀνίσων πολέμων, τῆς μαύρης τριπλῆς ξενικῆς κατοχῆς καὶ τοῦ τετραετοῦς κακουργήματος μιᾶς ἀνομολογήτου ἐνόπλου ἐπιβουλῆς, ἢ παροῦσα γενεὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡσυχος ὅτι θὰ παραδώσῃ τὸ διὰ τῶν ποταμῶν δακρῶν καὶ αἵματος καθηγιασμένον ἔργον τῆς εἰς χεῖρας ἀξίας καὶ ἱκανὰς καὶ νὰ τὸ κρατήσουν καὶ νὰ τὸ ἀξιοποιήσουν, ὡς ἐμπρέπει εἰς ἑλληνας χριστιανούς.

Ἦδη ὁ «παιδοκόσμος» οὗτος ἐκλήθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Πατρίδος του νὰ δώσῃ ὅ,τι δύναται καὶ εἰς τὴν νέαν «ἐξορμῆσιν», τὴν ὁποῖαν ἐπέβαλε τὸ κινδυνεύσαν νὰ διαιωνισθῇ—τεραστίας ἐθνικῆς καὶ ἀνθρωπιστικῆς σημασίας— πρόβλημα τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν κατὰ τὴν ὀδυνηρὰν δεκαετίαν τῆς ξενικῆς κατοχῆς καὶ τοῦ ξενοκινήτου «ἀνταρτοπολέμου» καταστραφέντων ὀκτακοσίων ἱερῶν ναῶν ἰσαριθμῶν ἀκριτικῶν κοινοτήτων τῆς αἰμοβαφοῦς Ἑλλάδος. Καὶ ἔδωκεν ὁ ἑλληνοπάις τὴν παιδικὴν του πίστιν καὶ τὸν παιδικὸν του ἐνθουσιασμόν καὶ μετέδωκε μὲ τὸ ὠραῖόν του ἔξομα καὶ μὲ τὴν ἀκράτητον προθυμίαν του ὅ,τι δυνεῖ τὴν ἀγνήν του ψυχὴν, διὰ νὰ ἠλεκτρίσῃ καὶ τοὺς με-

γάλους, τοὺς ἡλικιωμένους, ὥστε νὰ τοὺς σύρη μαζί του εἰς τὴν νέαν ἐξόρμησιν, τὴν «ἐξόρμησιν τῆς Πανελληνίου Εὐσεβείας» διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν καὶ τὴν εὐπρέπειαν ὀκτακοσίων ἱερῶν ναῶν, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἀρχίσῃ νὰ ὑμνήται ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μας καὶ ἀπὸ τῶν ὁποίων θὰ διαχέεται εἰς ἰσαριθμούς μαρτυρικὰς κοινότητος ἢ χάρις τῶν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας μας μυστηρίων καὶ τὸ φῶς τῆς αἰωνίου καὶ ἀκατάλυτου ἀληθείας τῆς ὀρθοδόξου μας πίστεως. Ἀπὸ τοὺς ναοὺς αὐτοὺς ὁ σημερινὸς «παιδόκοσμος» θὰ ἔχη τὸ προνόμιον νὰ αἰσθάνεται ὅτι ἀναπέμπονται καθημερινὰ αἱ εὐχαὶ τῶν σεβασμῶν λειτουργῶν τῆς θρησκείας μας ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας του καὶ τοῦ ἁγιασμοῦ του, ὡς ἐμπράκτως ἀγαπήσαντος τὴν «εὐπρέπειαν τοῦ ὄικου τοῦ Κυρίου». Ἀλλὰ καὶ θὰ συγκινηθῆται ὁ Ἕλληνόπαις, σκεπτόμενος, ὅτι συνέβαλε καὶ αὐτὸς εἰς τὸ νὰ ἀξιῶνται τῆς θαλπώρης καὶ τοῦ φωτισμοῦ τῆς θρησκείας μας οἱ ὀμιληκῆς του τῶν μαρτυρικῶν αὐτῶν ὀκτακοσίων ἑλληνικῶν χωρίων, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπανακτίσῃσιν τοὺς ἱερούς των ναοὺς, προϊόντα τῆς πανελληνίου χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης.

Ἐλέχθη ἐπὶ τούτοις, ὅτι ὁ παιδικὸς ὄβολός εἰς τὸν πανελλήνιον τοῦτον ἔρανον—ἐφ' ὅσον οἱ Ἕλληνόπαιδες θὰ ὑφίσταντο μίαν στέρησιν διὰ νὰ ἐξοικονομήσῃσιν τὸν ὄβολόν, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ μετὰσχουν καὶ ὕλικῶς εἰς τὸν «συναγεμῶν τῆς εὐσεβείας»—θὰ κρατηθῆ ἰδιαιτέρως, ἵνα ἐκ τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ἐξ αὐτῶν θ' ἀποτελεσθῆ, ἀνοικοδομηθῆ μία ἐκκλησία, ὡς διηνεκὲς δεῖγμα τῆς πρὸς τὸν Θεὸν εὐγνωμοσύνης καὶ εὐλαβείας τοῦ Ἕλληνόπαιδος καὶ τῆς εἰς τὸν «συναγεμῶν» τοῦτον σημαντικωτάτης συμμετοχῆς του. Ὁραιοτέρα ἰδέα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συλληφθῆ καὶ καλλιτέρα ἐκδήλωσις τῆς πρὸς τὴν παιδικὴν εὐσέβειαν καὶ ἀλληλεγγύην δικαίας ἐκτιμήσεως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ. Ἀλλὰ καὶ συμβολισμὸς βαθυσήμαντος καὶ παρόρμησις ἱερὰ πρὸς ἐνεργῶν πίστιν καὶ ἀγάπην θὰ εἶναι, ἀναμφιβόλως, τὸ παιδικὸν τοῦτο πρὸς τὸν Θεὸν ἀφιέρωμα, ὑπὸ τοῦ ὁποίου καὶ ἡ κτίτωρ αὐτοῦ ἑλ-

ληνικὴ γενεὰ καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ζωὴν καὶ τὴν σταδιοδρομίαν θὰ τονοῦται καὶ αἱ μετ' αὐτὴν νεώτεροι τῶν ἑλληνοπαίδων γενεαὶ ἔσασιν θὰ διδάσκωνται καὶ θὰ φρονηματίζωνται.

Ὁ Κύριος, ὁ πιστότερος καὶ εἰλικρινέστερος Φίλος τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ὁ μετὰ τῆς χάριτος καὶ συμπαθείας δεχθεὶς καὶ εὐλογήσας τὰ «παιδιά» τῆς πατρίδος του καὶ εἰς τὰ «παιδιά» ὑποσχεθεὶς τὴν «Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν», ὁ «ἐναγκαλισάμενος», κατὰ τὸν ἱερόν Εὐαγγελιστὴν, ἕν «παιδίον», ἵνα ἀπ' αὐτοῦ ἀφορηθῆ εἰς τὴν πρὸς τοὺς μαθητὰς διδασκαλίαν περὶ τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς ἀκακίας, ὁ Κύριος, ὅστις καὶ διὰ τοῦ θεοῦ Του στόματος ἐπάλλαβε καὶ καθήγλασε τὸ ψαλμικόν «*Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον*» καὶ μὲ ἰδιαιτέραν χάραν καὶ ἱκανοποίησιν ἐδέχθη τῶν βῆλοφορῶντων παίδων τὴν «ἀνύμνησιν», ὁ αὐτὸς Κύριος—ὁ «χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας»—μετὰ τῆς αὐτῆς χάριτος καὶ ἱκανοποιήσεως θὰ δεχθῆ καὶ τὴν εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ἱερῶν ναῶν Του συμβολὴν τῶν ἑλληνοπαίδων καὶ μὲ ἰδιαιτέραν στοργὴν καὶ συμπάθειαν θ' ἀποβλέψῃ εἰς τὸ εὐλαβεῖς κτίσμα τῆς ἑλληνικῆς παιδικῆς εὐσεβείας καὶ εἰς τὴν ἀπὸ τούτου πρὸς τὸν Οὐράνιον Θρόνον Του ἀναπεμπομένην ἐξ ὀνόματος τοῦ ἑλληνικοῦ παιδοκόσμου λογικὴν λατρείαν.

Αὐτὸς ἅς εὐλόγησεν καὶ εἰς πᾶν ἀγαθὸν ἅς κατευθύνῃ πάντοτε ὅλα τὰ παιδιά τῆς Ἑλλάδος. Αὐτὸς ἅς διαφυλάττῃ ὑπὸ τὴν ἄμαχον δέκην τῶν πτερυγῶν του τὰ μακρὰν τῆς μητρικῆς στοργῆς κινδυνεύοντα ἄκακα θύματα τοῦ «παιδομαζώματος», ἄχρῃς οὐ εὐδοκίῃ νὰ χαρῖσῃ εἰς αὐτὰ τὸ «νόστιμον ἡμᾶρ» καὶ νὰ τὰ ἀξιώσῃ νὰ Τὸν αἰνέσῃσιν καὶ αὐτὰ ὑπὸ τοὺς θόλους τῶν εὐκτηρίων οἴκων, διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ὁποίων μὲ πίστιν καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸν θὰ συνεργασθῶν μετὰ τῶν γονέων των καὶ τῶν μεγαλειτέρων ἀδελφῶν των ὅλα τὰ ἐλεύθερα Ἕλληνόπουλα εἰς ὀλόκληρον τὴν Ἑλλάδα.

E.

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΑΓΩΝΑΣ ΚΑΙ Η ΙΔΕΑ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

Λόγος ρηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γεωργίου Σωτηρίου ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ τῆς 25 Μαρτίου ἐ. ε. ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν.

Μακαριώτοι, Κύριοι Ὑπουργοί, Κυρῆαι καὶ Κύριοι,*

Τὸ Ἐθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον, συμμετέχον τοῦ Πανελληνίου σημερινοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας, συνεισφέρει καὶ ἀναπολεῖ τὴν μεγάλην ἐποποιίαν

* Παρήσαν οἱ Μακαριώτατοι, Ἀρχιεπίσκοποι Ἀθηνῶν κ. Σπυρίδων καὶ Κύπρου κ. Μακάριος.

τοῦ 1821, ἥτις πάντοτε συγκινεῖ, ἠλεκτρίζει καὶ ἐγκαρδιώνει τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν.

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἀποτελεῖ ἔθνικὸν σταθμὸν, τὸν ὁποῖον πανηγυρίζει τὸ ἔθνος ἐπὶ 110 συνεχῆ ἔτη ἐκάστην 25ην Μαρτίου, δικαίως δὲ θεωρεῖ αὐτὴν ὡς τὴν ἱερωτέραν ἡμέραν, ἐνθυμίζουσαν εἰς αὐτὸ τοὺς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν περικλεεῖς ἀγῶνας τῶν Πατέρων του, τοὺς ὁποίους διεξήγαγον οἱ τοῖ ἵνα ἀναστήσῃσιν ἐκ τοῦ τάφου τῆς δουλείας τὴν ἑλληνικὴν Πατρίδα.

Τὸ ἔθνος καθιέρωσεν ἐσχάτως καὶ δευτέραν

ἐθνικὴν ἑορτὴν, ἐκάστην 28ην Ὀκτωβρίου, καθ' ἣν ἀναπολεῖ τὸ Ἀλβανικὸν ἔπος τοῦ 1940—41, διὰ τοῦ ὁποίου περιεφρούρησαν τὰ τέκνα τῆς ἀναγεννηθείσης πρὸ 120 ἐτῶν ἑλληνικῆς Πατρίδος τὴν ἐπιβουλευθεῖσαν ἐλευθερίαν τῆς, ἀναδειχθέντα ἀντάξια τέκνα τῶν ἡρώων τοῦ 1821. Ἄλλ' ἢ ἐποποιία τοῦ 1821, ἐν τῶν λαμπροτέρων γεγονότων τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας, παραμένει πάντοτε ἡ κυρίως ἐθνικὴ ἑορτὴ.

Ἀναλαβὼν κατ' ἐντολὴν τῆς Συγκλήτου νὰ εἶπω τὸν προσήκοντα λόγον, ἐθεώρησα πρόσφορον νὰ λάβω ὡς θέμα: *τὴν συμβολὴν τοῦ Κλήρου εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνας καὶ τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναπτυχθεῖσαν ἰδέαν τοῦ Γένους*. Εἶναι δὲ πράγματι ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἡ καταλληλότερα ἵνα πανηγυρικώτερον ἐκδηλωθῇ ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ ἔθνους πρὸς τοὺς συντελεστάς τῆς Ἐθνεγερσίας.

Συντελεσταὶ τῆς Ἐθνεγερσίας, πλὴν τοῦ Κλήρου, ἦσαν βεβαίως καὶ οἱ κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς τῆς Τουρκοκρατίας ἐνόπλιως ἐξεγερθέντες κατὰ τῶν δυναστευόντων τὸ Γένος ἀρματωλοὶ καὶ Κλέφται, τοὺς ὁποίους ἀπεθανάτισεν ἡ λαϊκὴ μοῦσα.

Συντελεσταὶ τῆς Ἐθνεγερσίας ἦσαν καὶ οἱ Διδάσκαλοι τοῦ Γένους, κατὰ τὸ πλεῖστον ἄλλως τε κληρικοί, οἵτινες συνετέλεσαν τὰ μέγιστα νὰ δονήσουν τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων διὰ ν' ἀποσείσουν τὸν ζυγόν, παραλλήλως μάλιστα πρὸς τοὺς ὁποίους εἰργάζοντο μετ' ἐνθεον ζῆλον πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ οἱ ἀφανεῖς ἱεροδιδάσκαλοι εἰς τὸ σκιδόφωσ τῶν Ναρθῆκων ναῶν καὶ μονῶν «τὸ Κρυφὸ τοῦ Γένους σκολεῖδ», Ναρθῆκων χαρακτηριστικώτατα κοσμουμένων καὶ μετ' ἀπεικονίσεις τῶν ἑλλήνων φιλοσόφων.

Συντελεσταὶ τῆς Ἐθνεγερσίας τέλος ἦσαν καὶ οἱ φιλογενεῖς τῆς ἐποχῆς ἐμπορευόμενοι, οἱ ἀφειδῶς δαπανήσαντες τὸ προϊόν τοῦ ἰδρωτός των διὰ τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας, συστήσαντες εἰς ὀλόκληρον τὴν Ἑλληνικὴν Ἀνατολὴν σχολεῖα, διὰ τῶν ὁποίων παρεσκευάσθη ἡ ἑλληνικὴ ἀναγέννησις, (ἐξ αὐτῶν ἄλλως τε προέρχονται καὶ οἱ συστήσαντες τὴν Φιλικὴν Ἐταιρείαν), *ἡ ψυχὴ ὅμως ἢ διευθύνουσα τοὺς ἀγῶνας ἦτο πάντοτε ἡ Ἐκκλησία*.

Ἡ ἐκκλησία διὰ τῶν παντὸς βαθμοῦ λειτουργῶν τῆς ἦτο ἐκεῖνη, ἥτις παντοιοτρόπως ἐφρονημάτιζε καὶ ἐδίδασκεν εἰς τοὺς δούλους τὴν σημασίαν τῆς ἰδέας τοῦ Γένους, διότι ἡ ἰδέα αὕτη τοῦ Γένους ἦτο ἡ κυριαρχοῦσα πάντοτε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ἡ ἰδέα τοῦ Γένους—ὡς ἰδέα τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, ἔννοια συμβολίζουσα τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος—εἶναι τῷ ὄντι ἐν τῶν ἐπιμάχων ζητημάτων ὅσον ἀφορᾷ κυρίως εἰς τὴν ἐμφάνισιν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτῆς κατὰ τὴν Βυζαντινὴν καὶ μεταβυζαντινὴν ἐποχὴν.

Διὰ τοῦτο θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ, πρὶν φέρω εἰς τὴν μνήμην σας τοὺς ἀγωνισθέντας πρὸ τῆς

Ἐπαναστάσεως καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος κληρικοὺς, νὰ προτάξω σύντομον ἱστορικὴν ἀνασκόπησιν, ἵνα εὐκρινέστερον καθορισθῇ ὁ χρόνος τῆς ἐμφανίσεως (καὶ τῆς ἀναπτύξεως κατόπιν) τῆς ἰδέας τοῦ Γένους εἰς τὴν μεσαιωνικὴν ἡμῶν Ἱστορίαν.

Κατὰ τὴν χιλιετῆ περίοδον τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας (ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἀκόμη, καθ' ἣν ὁ Μ. Κωνσταντῖνος μετέφερε τὴν ἔδραν τῆς Αὐτοκρατορίας ἀπὸ τῆς Ρώμης εἰς τὸ Βυζάντιον) ἐσυνεχίσθη ἡ βαθμιαία ἀφομοίωσις τῶν χωρῶν μετὰ τὰς ὁποίας αὕτη συνεκροτήθη, κατέστη δὲ βαθμηδὸν κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἡττον ὁμοιογενῆς, ἑλληνικὴ πάντοτε ὑπῆρξεν ἰδιαίτατα ἡ Μ. Ἀσία, ἥτις καὶ ἀπετέλεσε τὸ κύριον σῶμα τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους ἐπὶ ὀλόκληρον χιλιετηρίδα.

Ἡ ἀραβικὴ κατάκτησις ἐστέρησε τὸν Ἑλληνισμὸν τῆς Ἀνατολῆς τῶν δύο μεγάλων κέντρων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας, καὶ τὸ Βυζάντιον ἀνέλαβε τὴν πνευματικὴν κυριαρχίαν. Γλῶσσα κυριαρχοῦσα τῆς Ἐκκλησίας ἀπ' ἀρχῆς, καὶ τῆς Πολιτείας ἀπὸ τοῦ Ἡρακλείου, ἦτο ἡ Ἑλληνικὴ ἢ συνύπαρξις ὅμως διαφόρων λαῶν διατηρούντων τὴν γλῶσσάν των φυσικὸν ἦτο νὰ μεταδώσῃ εἰς τὸ Βυζάντιον ἡθὴ καὶ ἔθιμα ἀνατολικά, ὡς καὶ καλλιτεχνικοὺς τρόπους τέχνης, ἐν ᾧ ἀφ' ἐτέρου—ἂν καὶ χαλαρὰ—διεσφύζετο ἐξ ἐκκλησιαστικῶν ἀναμνήσεων ἢ ταύτισις τοῦ Ἑλληνοῦ καὶ εἰδωλολάτρου, τῶν κατοίκων τῶν χωρῶν τῆς κυρίως Ἑλλάδος προσονομαζομένων Ἑλλαδικῶν.

Ὅταν ὅμως ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία ὑπὸ τὰ πλῆγματα τῶν Φράγκων καὶ τὴν ἄλωσιν ὑπ' αὐτῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἤρchiσε νὰ καταρρῆ καὶ ὁ ἑλληνισμὸς περιορίζεται εἰς μικρασιατικὰς καὶ ἑλληνικὰς χώρας (Αὐτοκρατορία Νικαίας, Τραπεζοῦντος—Δεσποτᾶτον Μυστρᾶ—Ἡπείρου), ἤρchiσεν ἐντονώτερον ν' ἀναφανῆται ἡ ἰδέα τοῦ Γένους, (ἀπὸ τῆς ἀνακτίσεως μάλιστα τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τοῦ Μιχ. Παλαιολόγου) εἰς ἑλληνικὰ κέντρα καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὅπου ὀνομαστοὶ λόγιοι παρασκευάζουν τὴν γένεσιν τοῦ νεωτέρου ἑλληνισμοῦ.

Διὰ τοῦτο δικαίως ὁ ἐθνικός μας ἱστορικὸς Κωνστ. Παπαρρηγόπουλος, τὴν γένεσιν—τὴν ἐπιτολὴν, ὅπως τὴν ἀποκαλεῖ—τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ, εὐρίσκει εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Φραγκοκρατίας: «ὁ νέος Ἑλληνισμὸς, γράφει, ὁ ἐκ τῶν σπλάγγων τοῦ μεσαιωνικοῦ γεννηθεὶς, βλέπων ἤδη τὸν γεννήτορα φθίνοντα καὶ πολλοὺς ἀλλοφίλους ἐπιδραμόντας εἰς ἐκπόρθησιν τῆς οὐσίας αὐτοῦ, ἔσπευσε ν' ἀποδείξῃ δι' ἔργων γενναίων ὅτι εἰς οὐδένα ἐξ αὐτῶν ἔννοεῖ νὰ παραδώσῃ ἀμαχητὶ τὴν πατρίδα κληρονομίαν». Καὶ περιγράφει τοὺς ἀγῶνας κατὰ τῆς ἐν Κρήτῃ ἐνετοκρατίας, τοὺς ἀγῶνας κατὰ τῶν Φράγκων εἰς τὰ δυτικὰ διαμερίσματα τῆς Ἑλλήν. Χερσονή-

σοῦ (Δεσποτάτου τῆς Ἡπείρου), τῆς Πελοποννήσου (Δεσποτάτου τοῦ Μυστρᾶ, ὅπου μάλιστα ὁ προστάτης τῶν Νόμων Γεμιστός υποβάλλει σχέδιον ἀναμορφώσεως ἐνθυμίζον τοὺς θεσμούς τῆς ἀρχαίας Σπάρτης), μνημονεύει κατόπιν τοὺς λογίους τῆς Θεσσαλονίκης κληρικούς καὶ λαϊκούς: τοὺς ἀρχιεπισκόπους Νεῖλον Καβάσιαν καὶ Γρηγ. Παλαμᾶν, τοὺς Κυδῶνας, Ἀργυρόπουλον, Χοῦμνον κ. ἄ., οἵτινες μὲ τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων ζωογονοῦν τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ παρασκευάζουν, ὡς εἴπομεν καὶ ἀνωτέρω, τὴν γένεσιν τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ.

Καὶ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἐμφανίζεται τῷ ὄντι εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἀλώσεως τῆς Κων)πόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὅτε βλέπομεν τὸν τελευταῖον Αὐτοκράτορα Κων)ντῖνον Παλαιολόγον νὰ ὀνομάζῃ τοὺς συναγωνιστάς του «ἀπογόνους Ἑλλήνων», τὴν Πόλιν δὲ ὑπὲρ ἧς ἐμάχοντο «ἐλπίδα καὶ χαρὰν πάντων τῶν Ἑλλήνων». Καὶ ὁ ἱστορικός μας προσθέτει: «Ταύτην φέρων διὰ στόματος τὴν δῆλωσιν (ὁ Κων)τῖνος) ἐξέφερε τὴν ἀλήθειαν ὅτι δὲν πρόκειται πλέον περὶ Ρωμαίων, ἀλλὰ περὶ Ἑλλήνων, δὲν πρόκειται περὶ συντηρήσεως τοῦ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ περὶ ἀνιδρύσεως ἑλληνισμοῦ νέου· πίπτων δὲ ὁ Κων)τῖνος ἐγένετο μάρτυς ἔσχατος μὲν τοῦ παρελθόντος, πρῶτος δὲ τοῦ μέλλοντος».

Καὶ ἐπέρχεται ἡ ἄλωσις τῆς Βασιλευούσης καὶ ἡ ὑποδούλωσις τῶν χωρῶν τῆς Αὐτοκρατορίας.

Ὁ Κατακτητὴς ἀνεγνώρισε διὰ πολιτικούς καὶ ἄλλους λόγους προνόμια εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὁ Πατριάρχης ἀπέβη Ἐθνάρχης, διαμένων εἰς τὴν παλαιὰν Βασιλεύουσαν, καταλαβὼν τὴν θέσιν τοῦ ἀκλιπνόντος βασιλέως. Καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτὴν ἀναπτύσσεται καὶ γιγανθεῖται ἡ ἰδέα τοῦ Γένους.

(*Ἐπεται τὸ τέλος)

Η ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Ἀμίλκαν Σ. Ἀλιβιζᾶτον ἐστάλησαν ἐκ μέρους τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν Ἀμερικής, Αὐστραλίας, Καναδᾶ καὶ Ἀγγλίας τὰ κάτωθι βοηθήματα ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου μέχρι σήμερον:

Εἰς εἶδη: 701 δέματα καὶ 26 κιβώτια ἱματισμοῦ, 65 σάκκοι καὶ 18 κιβώτια ὑποδημάτων, 4 κιβώτια βαμβακερὸν ὕφασμα διὰ σινδόνια, 1 κιβώτιον ἐξωτερικὰ ὑποκάμισα, 3 δέματα βαμβακερὸν ὕφασμα, 1 δέμα μάλλινον ὕφασμα, 1 κιβώτιον ὀρετάλια, 1 κιβώτιον προσόψια, 1 κιβώτιον τσάντες, 35 δέματα σκηινῶν καὶ κρεββατιῶν ἐκστρατείας, 1 αὐτοκίνητον τζίπ, 1 κιβώτιον γεωγραφικὸν χάρτι, 1 κιβώτιον νοσοκομειακὰ εἶδη, 5 κιβώτια γεωργικὰ ἐργαλεῖα, 5 κιβώτια πλατικὰ καὶ μαγειρικὰ εἶδη, 2 κιβώτια τυπογραφικὸς χάρτης καὶ φάκελλα, 1 τυπογραφεῖον, (ἀξίας 23.000 δολλαρίων), 290 βαρέλια σκόνη αὐγῶν, 838 βαρέλια γάλα, 1 δέμα καφέ, 350 σάκκοι σίτου,

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ὁ Ἐὐαγγελισμός.

Καὶ πάλιν τοῦ γεγονότος τοῦ Ἐὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἡ ἱερὰ ἀνάμνησις συνεκάλεσεν εἰς τοὺς ναοὺς τῶν ὀρθοδόξων τὰ πλήθη, ἐν συγκινητικῇ πρὸς τὴν Ἀειλάρθενον τοῦ Κυρίου Μητέρα εὐλοβείᾳ ἀναπέμψαντα καὶ ἐφέτος τὰ δι' αὐτῶν ὑπὸ τῶν βυζαντινῶν μας ποιητῶν καὶ μουσουργῶν συνιεθέντα ὑπέροχα ἑγκώμια. Ἰδιαιτέρως ὁμως τῶν ἀπανταχοῦ ἐλλήνων αἱ καρδίαι ἐσκίσησαν ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ «Τῆ ὑπερμάχου Στρατηγῶ» ἀφηρεωμένου ἐπινικίου ὕμνου καὶ ἐκ βαθέων ἠὺχιστοῖσαν τὸν Θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν «ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ἡμῖν» διότι πρὸς τὸ πάνσοπιον πρόσωπον τῆς Παρθένου Μαρίας καὶ τὴν ἁγίαν τοῦ Ἐὐαγγελισμοῦ τῆς ἡμέρας εἰς ἀσπρόχρως συνδεδεμένη ὄχι μόνον ἡ παλαιὰ, ἀλλὰ καὶ ἡ νέα, καὶ ἡ νεωιότη ἱστορία τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅστις, ἀείποτε ὑπερμαχῶν τῶν ἀγαθῶν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας, διὰ μέσου χειμάρρων δακρῶν καὶ ποταμῶν αἵματος ἴσταται ἐπὶ ποδός, ἔτοιμος πάντοτε διὰ νέας ἀγίας ἐξορμήσεις, χάρις εἰς τὴν ἀκλόνητον πίσυν καὶ εἰς τὸν ἀσπρόχρως συνδεσμὸν τῆς ἐθνικῆς του ψυχῆς πρὸς Ἐκείνον, Ὅστις καὶ εἰς τῆς ἐλευθερίας τὴν ἰδέαν ἔδωκεν ἀληθινὸν περιεχόμενον καὶ εἰς τὸν πολιτισμὸν, καθ' ὅλον, δίδει προγραμματικὴν ἀξίαν.

Ἡ φωνὴ τοῦ συναγεροῦ.

Ἄλλ' εἶχεν ὁ ἐφεινὸς πανελλήνιος ἑορτασμός τοῦ Ἐὐαγγελισμοῦ καὶ τινα ὅπως ἐξαιρετικῶς συγκινητικὸν χαρακτῆρα. Κατὰ τὴν ἐόρτην μυσταγωγίαν τῆς ἡμέρας ταύτης εἰς ὀλόκληρον τὴν Ἑλλάδα καὶ ὅπου γῆς τιμῶσιν Ἕλληνας τὸ ὄνομα τῆς χώρας ταύτης ἠκούσθη διὰ στόματος τοῦ Προκαθημένου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας ἡ ἀναδιδομένη ἀπὸ τῶν λίθων τῶν ἠρειπωμένων ναῶν φωνή, συγκαλοῦσα τὸ ἔθνος εἰς ἱερὸν συναγεροὺν πρὸς ἀνοικοδόμησιν τῶν ἱερῶν

2 δέματα τσίι, 170 δοχεῖα κονσέρβες, 9 κντία τροφίμα, 1066 κιβώτια τυροῦ, 125 κιβώτια σάπωνος, 400 σάκκοι ἀλεύρου, 1700 δέματα μακαρόνια, 3 σάκκοι ζαχαρώσεως, 9 κιβώτια εἰκόνες θρησκευτικῆς, 16 κιβώτια σχολικὰ εἶδη, 1 δέμα σπορικὰ. Συνολικὸν βάρος τῶν ἀνωτέρω ἀντικειμένων 246.003 κιλά καὶ συνολικὴ ἀξία 166.224.4 δολλάρια.

Εἰς χορήματα: Λίραι Ἀγγλίας 2.872.6, Δολλάρια 14.017.95.

Τὰ εἶδη καὶ τὰ χρήματα ταῦτα προορίζονται διὰ τὰς ἱερατικὰς Σχολὰς, τὰ ἐκκλησιαστικὰ Ὀρφανοτροφεῖα, τὰ ἰδρύματα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τὰς ὀργανώσεις τῶν νέων, τοὺς ἀπόρους ἱερεῖς, τοὺς πρόσφυγας καὶ τοὺς ἐπαναπατριζομένους.

Ὁ καθηγητὴς κ. Ἀλιβιζᾶτος διεβίβασε τὰ ὡς ἄνω εἶδη καὶ ποσὰ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀλληλοβοηθείας καὶ Σχέσεων μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν πρὸς διανομὴν αὐτῶν κατὰ τὰς γενομένας ὑποδείξεις. Πλεῖστα δὲ τούτων διετέθησαν ἤδη εἰς τὰς βορείους καὶ ἀνταρτοπλήκτους ἐπαρχίας.

τῆς Πατρίδος, αὐτίνα κατέσκαψεν ἢ ἐπυρόλησεν εἴτε ἢ βαρβαρότης τῶν ξένων κατακτητῶν, εἴτε ἢ ἀουλλόγιστος μανία ξενικιότητων μητρολαϊκῶν. Καὶ ἤκουσεν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὴν παλλομένην ἐκ συγκινήσεως πατρικῆν φωνὴν τοῦ Ἑλληνοῦ Προσδιοράρχου ὡς θείαν, τῷ ὄντι, ἐπιταγὴν καλοῦσαν αὐτὸν εἰς ἐμπροσθεν, καὶ μετὰ θυσίας ἔστω, ἐκδήλωσιν τῆς πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν ἀκαταλύτου πίστεως καὶ λατρείας καὶ τῆς πρὸς τὴν Μητέρα Αὐτοῦ εὐγνώμονος νίκης εὐλαβείας του, καὶ ἐδείχθη ἐκ βαθύων ὑπὲρ τῆς εὐδοξείας τοῦ ἀναλαμβανομένου ἱεροῦ καὶ ὄρατου, ἀλλὰ καὶ ἐπ' τακτικῶς ἀναγκαίου ἔργου τῆς ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς εὐσεβείας ἀνοικοδομήσεως τῶν ὀκτὼ ἑκατοντάδων οἰκῶν τοῦ Κυρίου, εἰς μνημόσυνον αἰώνιον τῶν ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος θανόντων ἡρωϊκῶν τέκνων τῆς πιστευούσης Ἑλλάδος καὶ εἰς αἰώνιον μνημόσυνον τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Του βαθυτάτης ἀφωσιώσεως τοῦ μαρτυρικοῦ λαοῦ μας.

Εἶθε νὰ εἰσακούσῃ ὁ Κύριος καὶ Δοτῆρ παντὸς «τελείου δωρήματος» τὴν πανελλήνιον ταύτην εὐχὴν καὶ νὰ ἐνισχύσῃ ἄνωθεν πάντα ὅπως δὴποτε μέλλοντα νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀναληφθέντος πατριεύρου ἔργου, διὰ τοῦ ὁποίου ἀπαξ ἔτι θὰ ἀποδειχθῆ ἢ ἀνεκτίμητος ἀξία καὶ ἢ ἀκατάβλητος δύναμις τῆς προσφυῶς ὀδηγούμενης λαϊκῆς εὐσεβείας.

«Ὁ πενόμενος ἑλληνικὸς Κλήρος».

Ἡ πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ἔκκλησις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου «ὑπὲρ τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν ἰ. ναῶν τῆς ἑλληνικῆς ὑπαίθρου» ἀναφέρει παραδειγματικῶς τὴν γενναίαν εἰσφορὰν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ. «Ἦδη ὁ πενόμενος ἑλληνικὸς Κλήρος—τονίζει ἢ προσωπευτικῶς Ἐκκλησίαν—προσφέρει ἐκ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ του Ταμείου ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τῶν ἐκκλησιῶν τρία δισεκατομμύρια δραχμῶν».

Ἡ εἰσφορὰ αὕτη τῶν ἑλλήνων ἐφημεριῶν, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν ἀπαρχὴν καὶ τὸ πρῶτον ὄλεον κεφάλαιον διὰ τὸ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἀναληφθὲν τεράστιον, πράγματι, ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν 800 κατεστραμμένων ναῶν τοῦ Ὑψίστου, ἔχει ἐξαιρετικὴν ὄλως καὶ ἰδιάζουσαν βαρῦτητα καὶ σημασίαν ὡς ἠθικόν, κυρίως, κεφάλαιον καὶ ὡς ἐν ἐπιπλέον δεῖγμα τῆς πίστεως καὶ τῆς αὐτοθυσίας τῶν καὶ ἄλλως καθημέραν θυσιαζομένων ταπεινῶν τῆς Ὁρθοδοξίας λειτουργῶν, ὅτινες καὶ τὸ μαρτυρικόν των αἷμα δὲν ἠρηγήθησαν εἰς τὸν βωμὸν τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος. Δὲν διεσαλπίσθη ἢ εἰσφορὰ τοῦ «πενόμενου» ἑλληνικοῦ Κλήρου, τοῦ ὁποίου ὁ πνευματικὸς Ἠγέτης μετὰ τόσης λιτότητος ὁμιλεῖ περὶ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτον ἔτι τὸν λόγον ἀποκτῆ ἔτι μεγαλύτεραν ἀξίαν, ὅσην ἀξίαν ἔχουσιν αἱ πράξεις αἱ ἐκτελούμεναι ὑπὸ τῶν ἀληθινῶν ἀνθρώπων τοῦ καθήκοντος, ὑπὸ τῶν ὁποίων οὐδεμία θυσία καὶ οὐ δὲν κατόρθωμα θεωρεῖται ποτε ἀρκετὸν ἔναντι τοῦ διαφοροῦς χρέους τῆς ἐκτελέσεως τοῦ προπόντος καὶ τοῦ ὁρθοῦ. Ὅσον δὴποτε κἂν πένεται ὁ ἐφημεριακὸς Κλήρος τῆς Ἑλλάδος, ἐφ' ὅσον ἔχει συναίσθησιν τῆς ἱερότητος καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς ἀποστολῆς του θὰ

ἀποτελῆ πάντοτε τὸ κέντρον πάσης ἀγαθῆς προσπάθειας καὶ θὰ τίθει πάντοτε εἰς τὴν πρωτοπορείαν παντὸς ἔργου σχετιζομένου πρὸς τὴν ἱεράν του ἀποστολὴν, παραδειγματίζων τὸ ποίμῳν του διὰ τῆς ἐξάρσεως καὶ τῶν θυσιῶν του.

Ὁ ἑλληνικὸς Κλήρος ἔδωκε καὶ τώρα, κατὰ τὸν μᾶλλον ἀθρόμβον τρόπον, τὸ ὄρατον παράδειγμα, τεθεῖς οὕτω ἐπὶ κεφαλῆς τῆς νέας «ἐξορμήσεως» τοῦ εὐσεβοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ... «Ὅσοι πιστοὶ» ἔς ἀκολουθήσουν ἀνεκδοκίμως τοὺς «πενόμενους» ποιμένας των.

Ἐπὶ τῇ Σταυροπροσκυνήσει.

Ἡ σημερινὴ Γ' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, εὖτα ἀφ' ἐρωμένη ὑπὸ τῆς ἡμετέρας; Ἐκκλησίας εἰς τὴν εὐλαβὴ τιμητικὴν προσκύνησιν τοῦ τιμίου Ξύλου, ὅπερ ἐχρησίμευσεν ὡς ἱερώτατον θυσιαστήριον εἰς τὴν ἀκαταλήπτως ἀπεριόριστον φιλανθρωπίαν τοῦ σαρκωθέντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, εἶναι διὰ τὴν ὁρθόδοξον εὐσέβειαν μ' αὐτὴν πλεον ἀγία εὐκαιρία σκέψεων οἰκοδομητικῶν καὶ ἰδιαιτέρως ἐπικαιρῶν διὰ τὴν τεταραμμένην ταύτην καὶ ἀληθῶς κρισιμοτάτην περίοδον τῆς ζωῆς τῆς ἐπὶ τῷ πολιτισμῷ τῆς καυχωμένης ἀνθρωπότητος. Ὁ οἰσοδὴποτε καὶ ἡλικιοσδὴποτε ἀνθρώπινος πολιτισμὸς, καὶ αὐτὸς ὁ τῶν ὁμοίων ὡς τάχα ἀνώτερος τῆς ἐποχῆς μας, δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ δαμάσῃ τὰ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐμφωλεύοντα πολυειδῆ τῆς κακίας θηρία, ἐφ' ὅσον θὰ ἀγνοῆ τὸν ὑπὸ τῆς θυσίας τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ ἐγκαινισθέντα νέον νόμον τῆς ἀνθρωπίνης συμβιώσεως. Τὸ πρόβλημα, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐξετάζουσι καὶ οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι τὴν ζωὴν καὶ τὰς ἐν αὐτῇ πρὸς ἀλλήλους σχέσεις, δὲν εἶναι πάντοτε ἐκεῖνο, ὑπὸ τὸ ὁποῖον εἶδον αὐτὰς ὁ Θεάνθρωπος, ὁ δοῦς «τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν». Δὲν διαφέρει, ὡς τὰ πολλὰ, ὁ τρόπος τῆς ἀντιμετώσεως τῶν συγχρόνων ζητημάτων ἀπὸ τῶν τρόπων, ὅστις ἐρρῶθμιζε τὰς πρὸ Χριστοῦ σχέσεις τῶν εἰδωλολατρῶν, διότι εἶναι μὲν ἀληθὲς δι' ἐξηλείφθη ἢ φανερά καὶ ἐπίσημος εἰδωλολατρεία, καὶ οἱ εἰδωλικοί θεοὶ καὶ οἱ νοοὶ των σήμερον μόνον ὡς ἀντικείμενα ἀνθρωπίνης τέχνης μελετῶνται εἰς τὰ μουσεῖα καὶ εἰς τοὺς ἱστορικοὺς τόπους τῆς παλαιᾶς των λατρείας, δὲν ἐξηλείφθη ὅμως ἀπὸ τὰς ψυχὰς ὄλων τῶν ἀνθρώπων ἢ μυστικὴ καὶ ἀπόκρυφος εἰδωλολατρεία τοῦ «μαμμωνᾶ», καὶ δὲν ἔπαυσαν νὰ συγκινοῦν πλείστας ἀνθρωπίνους καρδίας αἱ καὶ «εἰς ἄγγελον φωτὸς» συχνὰ μετασχηματιζόμεναι σκοτεινὰι δυνάμεις τῶν διαιρούντων τὰς κοινωνίας παθῶν. Ἐκ τούτων καὶ «πόλεμοι καὶ μάχαι», κατὰ τὴν σοφίαν τοῦ Ἀδελφοῦ Θεοῦ διάγνωσιν, ἀπὸ τούτων δὲ μόνη ἢ πρὸς τὸν Θεάνθρωπον—τὸν εἰς Ἀνθρώπον τῆς θυσίας σαρκωθέντα Θεὸν τῆς ἀγάπης—εἰλ κρινῆς ἐπιστροφὴ δύναται ν' ἀπαλλάξῃ τὴν ἀνθρωπότητα. Αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν ὑπομνησκει καὶ ἐφέτος εἰς τοὺς τόσους ὑπὸ τῶν παθῶν ταλαιπωρηθέντες καὶ ἔτι ἐξ αἰτίας τούτων πάσχοντας ὁρθοδόξους λαοὺς καὶ εὐρύτερον εἰς δλόκληρον τὴν ἀγωνιστῶσαν οἰκουμένην ὁ εἰς προσκύνησιν προβληθεὶς ἀγιώτατος τοῦ Σωτῆρος Σταυρός. Ὅσοι ἀληθῶς «ἐλεύθεροι» χριστιανοὶ αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην τῆς γενικεύσεως

τῆς ἀληθοῦς «ἐλευθερίας» δὲν θὰ παύσουν δπουδῆ-
ποτε εὐρισκόμενοι καὶ ὑφ' ὅσονδήποτε τρομακτικὰς
συνθήκας ἐξωτερικῆς βίας καὶ δουλείας διαβιοῦντες,
να προσεύχονται καὶ νὰ ἐργάζονται διὰ τὴν ἐν τῇ
«ἐλευθερίᾳ» τοῦ Χριστοῦ διατήρησίν των καὶ διὰ
τὴν ὑπὸ πάντων ἀιγιαγώριον τοῦ θεολέκτου ρήματος,
«ἐὰν ὁ Υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὅπως ἐλειθ. ροι
ἔσεσθε». Ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου ἐπισημαίνει διὰ
πάντα εἰλικρινῶς σκεπτόμενον ἄνθρωπον τὴν μόνην
«Ὁδοί», τὴν μόνην «Ἀλήθεια», τὴν μόνην «Ζωήν».

Θεσσαλονίκης Γεννάδιος (†)

Πλήρης ἡμερῶν μεσιῶν ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθني-
κῆς καρποφορίας ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου τῇ 17 λή-
ξαντις μηνὸς μετὰ βορείαν νόσον εἰς τὰς οὐρανίους
μοιάς ὁ γεραρὸς ποιμενάρχης τῆς ἀποστολικῆς τῶν
Θεσσαλονικέων Ἐκκλησίας κυρὸς Γεννάδιος. Ἡ ἀ-
πώλεια τοῦ ἐπὶ τεσσαρακοσιαετιᾶν ὄλην ἰσοὺν σι-
νῶς συνδέσαντος τὸ ὄνομα αὐτοῦ πρὸς τὰς χαρμο-
σύνους σελίδας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς θλ βεράς περιπε-
τείας τῆς μακεδονικῆς πρωτευούσης καιέθλιπε βαθύ-
τατα οὐ μόνον τὸ χριστεπώνυμον τῆς Μακεδονίας
πλήρωμα, ἀλλὰ καὶ σύμπασαν τὴν ὀρθόδοξον κατὰ
Ἀνατολῆς Ἐκκλησίαν, διότι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ
Γενναδίου ὁ καθ' ἡμᾶς ἱερὸς Κλήρος ἐγείρει μίαν
σπανίαν ἐκκλησιαστικὴν φυσιογνωμίαν, δημιουργὸν
ὥραιαν σελίδων ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἡμῶν ἱστορίᾳ,
ἐν οἷς ἐπὶ μακρὸν ἐσυνεχίζετο ἡ σεπτὴ φαναριωτικὴ
παράδοσις δι' ὅλης τῆς μακρᾶς αὐτοῦ ἀρχιερατικῆς
σταδιοδρομίας.

Ὁ κατὰ κόσμον Γεώργιος Ἀλεξιάδης γεννηθεὶς
τῷ 1868 ἐν Μυσοπόλει τῆς Μ. Ἀσίας, μετὰ τὴν ἐκ
τῆς κατὰ Χάλκην Θεολογικῆς Σχολῆς ἀποφοίτησίν
του (1893) ἀναδεχθεὶς τὴν διακονίαν τοῦ θείου κη-
ρυγματός καὶ τὴν σχολαρχίαν τοῦ Ἑλλην. Σχολείου
τῆς Κομοτινῆς, ἐν ᾗ μετὰ τῶν μαθητῶν του καιέ-
λεγε καὶ τὸν μετέπειτα Μητροπολίτην Τραπεζοῦντος
καὶ εἶτα Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν Χρῆσανθον, μετὰ
τετραετιᾶν ἐκλήθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ΚΠόλεως ὡς
καδικογράφος καὶ εἶτα ὡς Γραμματεὺς καὶ Ἀρχι-
γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ τῷ μὲν 1905
προήχθη εἰς τὴν Μητροπολίτην Ἀθήνων, μετὰ ἑπταετιᾶν
δὲ (1912) ἐτέθη ἐπὶ τὴν λυχνίαν τῆς περιβλέπτου
πρώτης μακεδονικῆς πόλεως εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀει-
μνήστου Ἰωακείμ τοῦ Σγυροῦ, ὡς «Παναγιώτα-
τος» δὲ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης διὰ τῆς βιθείας
αὐτοῦ περινοίας, τῆς γνησίας ἐκκλησιαστικῆς συνει-
δήσεως καὶ τοῦ ἐνθέου του ζήλου ἀφωσίωσεν ὀλό-
ψυχον τὴν ποιμαντορικὴν αὐτοῦ μέριμναν εἰς εὐρυ-
ιάτην ἐκκλησιαστικὴν, ἐθνικὴν καὶ κοινωνικὴν δρα-
σιν. Μικρὸν μόλις μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν αὐτοῦ ἐν
Θεσσαλονικῇ ὁ Κύριος ἐχαρίωσεν αὐτὸν κατὰ τοὺς
βαλκανικοὺς ἀπελευθερωτικοὺς πολέμους νὰ ἀναδει-
χθῇ ὁ πρῶτος ἱεράρχης τῆς ἐλευθέρως μακεδονικῆς
μεγαλοπόλεως, πρῶτος μετὰ τοῦ Σταυροῦ τῆς εὐλο-
γίας καθ' ἡμέρας τὴν εἰς αὐτὴν θροαμβευτικὴν εἴσο-
δον τῶν ἑλληνικῶν στρατῶν καὶ πρῶτος δοξολογῆ-
σας τὸν Κύριον ἐν τοῖς ἀνακίθηθῆσιν ἱστορικοῖς ἱε-
ροῖς ναοῖς, οὗς εἰς τεμένην μουσουλμανικὰ εἶχε μετα-

βάλει ἡ καταλυθεῖσα τουρκικὴ τῆς Μακεδονίας κα-
τάκτησις. Ἡ πᾶσα ἐκτοτε μακεδονικὴ ἱστορία ἐγνώ-
ρισεν αὐτὸς κατὰσχόντα τὴν κεντρικὴν ἐν ταῖς σελίδι
τῆς θείας ὡς ἐμπνευστὴν καὶ ὀδηγόν, κατὰ πάσας
τὰς ἱστορικὰς περιτροπὰς ἐπιθέτοια τὴν προσωπι-
κὴν του σφραγίδα εἰς τὰ σημαντικὰ καὶ τὰ καθ' ὅ-
λου μεγάλης πνοῆς καὶ εὐρυτέρας ἐκκλησιαστικῆς καὶ
ἐθνικῆς σημασίας γεγονότα τῆς βορείου Ἑλλάδος.
Πρωταγωνιστὴς ἐγένετο πάσης ἐθνικῆς καὶ ἐκκλη-
σιαστικῆς ἐκδηλώσεως, ἐκ τῶν κυρῶν δ' αὐτοῦ
ποιμαντορικῶν μελημάτων ὑπέβλεψεν ἡ συντήρησις
καὶ προαγωγὴ τῶν φιλανθρωπικῶν καὶ αἰσθημάτων
τῆς μακεδονικῆς πρωτευούσης, ἡ διοργάνωσις τοῦ
κλήρου, ἡ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν μέριμνα, ἡ ἴδρυσις
καὶ ἀνάδειξις ἰδίου δημοσιογραφικοῦ ὄργανου, τοῦ
«Γρηγορίου Παλιμᾶ», ἡ ἄσκος πρὸς ἀποκατάστα-
σιν καὶ περίθαλψιν τῶν προσφύγων τῆς μικρασια-
τικῆς λαίλατος, ἡ ὑπὲρ τῆς ΧΑΝ Θεσσαλονίκης
δρασίς αὐτοῦ καὶ δ. εἰδικῶν ἀποδημιῶν εἰς τὸ
ἐξωτερικόν, τὸ ἀδιάκοπον κήρυγμα τοῦ θείου λό-
γου, οὐκίνοσ ἐγένετο μοναδικὸς εἰς εὐφράδειαν διά-
κονος καὶ κατ' αὐτὰς εἶ τοῦ πολιοῦ γήρατος τὰς ἡ-
μέρας, καὶ ἡ κατὰ τὴν ἐπ' ἐσχάτων ἐκ τῆς γερμνι-
κῆς εἰσβολῆς τρομερὰν δοκιμασίαν πολυτιμότητη πα-
ραμνθία καὶ σ ἡρξίς τοῦ μακεδονικοῦ πληθυσμοῦ.

Ὀὐτω μὲν τῶν πρῶτων ἐν ταῖς τάξι τῆς καθ'
ἡμᾶς ἱεραρχίας καταλαβῶν θέσεων καὶ ἀπολαύων τοῦ
ἀμερίστου πάντων σεβισμοῦ, καταλείπει ἐν τε τῇ
Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ ἔθνει συμπαιθεσίαν καὶ ἀληστον
μνήμον ἱεράρχου περιφανοῦς, ἐπὶ τῇ πρῶτῃ Κύριον
δ' ἐκδημία αὐτοῦ ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ ἐκ βιθέων ἡδύ-
χθῆ ὅπως ὁ Κύριος κατατάξῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν
δικαίων σκηναῖς.

Ἡ ἀπήχησις.

Πρὸς τὴν Α. Μακαριότητα τὸν Ἀρχιεπίσκοπον διεβιβάσθη-
σαν τὰ ἀκόλουθα τηλεγραφήματα :

Δρυῖνουπόλεως α) Δι' ἐπιτευχθεῖσαν βελτίωσιν μισθο-
δοσίας ἐφημεριακοῦ Κλήρου ἐκφράζομεν ὑμῖν εὐγνώμο-
νας εὐχαριστίας ἀπεκδεχόμενοι συνέχισιν πατρικοῦ ἐν-
διαφέροντος ἱκανοποίησιν γενικωτέρων αἰτημάτων ἡμῶν.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ Ἐπιτροπὴ Ἐφημεριῶν
Δρυῖνουπόλεως: Οἰκονόμος Παντελεήμων, Ἀθανάσιος Ζήκας,
Βασίλειος Ζαφείρης, Μιχαὴλ Παπασιφάνου.

β) Δι' ἐπιτευχθεῖσαν βελτίωσιν μισθοδοσίας κατωτέρου
ἐφημεριακοῦ Κλήρου ἐκφράζομεν ὑμῖν εὐγνώμοσύνης εὐ-
χαριστίας ἀπεκδεχόμενοι συνέχισιν πατρικοῦ ἐνδιαφέρον-
τος ἱκανοποίησιν γενικωτέρων ζητημάτων ἡμῶν.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ Ἐπιτροπὴ ἐφημεριῶν τῆς ἐπαρ-
χίας Δρυῖνουπόλεως τμήμα Παρακαλάμου, Οἰκονόμος Χ. Κα-
ρούης, Παπανασάσιος Παῦλος καὶ Παπααλέξανδρος Μανούρης.

γ) Δι' ἐπιτευχθεῖσαν βελτίωσιν μισθοδοσίας κατωτέρου
ἐφημεριακοῦ Κλήρου ἐκφράζομεν ὑμῖν εὐγνώμονας εὐχα-
ριστίας ἀπεκδεχόμενοι συνέχισιν πατρικοῦ ἐνδιαφέροντος
ἱκανοποίησιν γενικωτέρων ζητημάτων ἡμῶν.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ Ἐπιτροπὴ ἐφημεριῶν Δρυῖνουπό-
λεως τμήματος Δολιανῶν Νεοκλῆς Τζόβας, Μιχαὴλ Ρτζος,
Χαράλαμπος Τσίκας.

δ) Δι' ἐπιτευχθεῖσαν βελτίωσιν μισθοδοσίας κατωτέρου
ἐφημεριακοῦ Κλήρου ἐκφράζομεν ὑμῖν εὐγνώμονας εὐχα-
ριστίας ἱκανοποίησιν γενικωτέρων ζητημάτων ἡμῶν.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ Ἐπιτροπὴ ἐφημεριῶν Ἀρχιερατικῆς
ἐπιτροπῆς Κονίτης, Παπαπαῖλος, Τζιμοράγκας, Φούρκας, Πρι-
μηκήρης, Παλαιοσαβίλου.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΝΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Τῇ 19 λήξαντος μηνός ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐν ἐκτάκτῳ συνεδρίῳ ἤκουσε τοῦ Μακαριωτάτου αὐτῆς Προέδρου ἀγγέλλοντος τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ γεραμοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κυροῦ Γενναδίου, ἐν κατωδύῳ δὲ ψυχῇ διὰ τὴν ἢ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὑπέστη διὰ τοῦ θανάτου διαπρεποῦς ἱεράρχου ἀπώλειαν ἐξαιρόντος τὴν πολυσχιδῆ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους δράσιν αὐτοῦ. Μετὰ τοῦτο ἡ Ἱ. Σύνοδος κατελήθη ἐν ὁματίᾳ εἰς τὸ παρεκλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἐτέλεσε τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἐκλιπόντος ἱεράρχου, μεθ' ὃ συνεχισθείσης τῆς συνεδρίας ὠρίσθησαν οἱ Σεβ. συνοδικοὶ σύνεδροι Κασσανδρείας Καλλίνικος, Μεσσηνίας Χρυσόστομος, Ζιχνῶν Κύριλλος καὶ Κερκύρας Μεθόδιος ὅπως μεταβαίνουντες εἰς Θεσσαλονίκην ἐκπροσώπου τῆς Ἱ. Συνόδου μετασχωσὶ τῆς κηδεύσεως τοῦ μεταστάντος.

— Κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ (27) ἡ Ἱ. Σύνοδος προβάσα εἰς πληρωσὶν τῆς ἔνεκα τῆς τελετῆς τοῦ ἀειμνήτου Γενναδίου κενωθείσης μητροπολιτικῆς ἔδρας ἐξελέξατο Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἐδέσσης Πέλλης κ. Παντελεήμονα, μεθ' ὃ ἐπηκολούθησε τὸ μέγα Μήνυμα.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἱεράρχην ἀνετίθη ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἡ τοποτηρητεία τῆς οὗτω κενωθείσης Ἱ. Μητροπόλεως Ἐδέσσης.

— Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου Δικαιοσύνης ἀνεκοινώθη εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον ὅτι τὸ ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἐνέκρινε τὸν διορισμὸν ἐνός ἱερέως θεολόγου εἰς τὰς φυλακὰς Γυάρου ἐπὶ βαθμῶ καὶ μισθῶ Γραμματέως Α' τάξεως, παρεκλήθη δ' ἡ Ἱ. Σύνοδος ὅπως συμφώνως τῷ ἀριθμῷ 89 πρ. 6 τοῦ ἀπὸ 28 Σεπτ. 1935 Νομ. Διατάγματος «περὶ ὀργανώσεως σωφρονιστικοῦ προσωπικοῦ» προτείνει ἕνα θεολόγον ἱερέα πρὸς διορισμὸν εἰς τὴν ἐν λόγῳ θέσιν.

— Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τοὺς ἀγῶνας οὓς καταβάλλει ἀνεκαθεν τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων πρὸς συντήρησιν τῆς ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γῆ ἱερᾶς καὶ ἐθνικῆς Πρακαταθήκης, πρὸς διατήρησιν ἀκεραίων καὶ ἀλαβήτων τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν δικαίων ἐπ' αὐτῇ, ὡς καὶ τὴν δυσχερῆ εἰσπρακτικὴν κατάστασιν, εἰς ἣν περιήλθε λόγῳ τῆς ἀπωλείας τῶν ἐκτὸς τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ δικαιοδοσίας προσόδων, καὶ ἐπιθυμοῦσα, ἵνα τὰ μέγιστα συντελέσῃ εἰς τὴν ἱερὰν καὶ ἐθνικὴν Αὐτοῦ ἀποστολήν, ἔγνω, ὅπως δι' ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς Σεβ. ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρακαλέσῃ αὐτοὺς ἵνα, ἐκτιμῶντες δεόντως τοὺς προαναφερομένους λόγους, διατάξωσι τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἱερεῖς καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικά Συμβούλια, ἵνα περιαχθῇ δίσκος ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς αὐτῶν κατὰ τὴν Μεγάλην Παρασκευήν.

Πρὸς τούτοις γνωρίζει τοῖς Σεβ. ἱεράρχαις, ὅτι τὸ συλλεγησόμενον ποσὸν δέον νὰ ἀποσταλῇ τῇ ἐν Ἑλλάδι Ἐξαρχίᾳ τοῦ Παναγίου Τάφου, (Ἀθήναι Ὁδὸς Ἐρεχθέως 18) δι' ἐπιταγῆς.

— Εἰς διαδοχὴν τῶν ἐκ τῆς Ἱ. Συνόδου ἀποχωρούντων συνοδικῶν συνέδρων Σεβ. Μητροπολιτῶν Δρυϊνουπόλεως Δημητρίου, Θεσσαλονίκης Παντελεήμονος, Πρεβέζης-Νικοπόλεως Ἀνδρέου, Μεσσηνίας Χρυσόστομου καὶ Παροναζίας Ἀμβροσίου ἐκλήθησαν τηλεγραφικῶς ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου ὅπως μετασχωσὶ τῶν συνοδικῶν ἐργασιῶν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος, Πολυανῆς-Κιλκισίου Ἰωακείμ, Παραμυθίας Δωρόθεος, Ἱερισσοῦ Ἁγ. Ὁρους Διονύσιος καὶ Γυθείου-Ολύτου Δημήτριος. Ἡ νέα Ἱ. Σύνοδος θὰ συγκροτηθῇ εἰς σῶμα κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ ἀρξαμένου μηνός.

Κατὰ τὴν χθεσινὴν τελευταίαν συνεδρίαν τῆς Ἱ. Συνόδου ὁ Πρόεδρος αὐτῆς Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκο-

πος ἠοχαρίστη θερμῶς τοὺς ἀποχωρούντας Σεβ. συνοδικοὺς συνέδρους διὰ τὴν ἀγαστὴν συνεργασίαν αὐτῶν, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν ἐπετεύχθη ἡ λύσις τῶν ὀλίγων σπουδαίων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, ἐκ μέρους δὲ τῶν ἀποχωρούντων ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας αὐτῶν πρὸς τε τὴν Α. Μ. καὶ τὰ παραμένοντα συνοδικὰ μέλη ὁ πρῶτος τῇ τάξει Σεβ. Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Δημήτριος.

Ἀποστολικὴ Διακονία. Ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστ. Διακονίας ἀπεφασίσθη ἡ προκήρυξις δημοσίου μειωτικοῦ διαγωνισμοῦ κατασκευῆς σκυροδέματος τοῦ Οἴκου Φοιτητρίας ἐν Ἁγ. Βαρβάρα Δαφλίου. Δημοσιεύεται ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ.

Κατόπιν μακρῶν διαπραγματεύσεων μετ' ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Κοινωνικοῦ Ἰδρύματος Ἁγ. Βαρβάρας Πατησίων καὶ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστ. Διακονίας, τὸ ὡς ἄνω Ἴδρυμα ὑπήχθη ὑπὸ τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, ἐξουσιοδοτήθη δ' ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ὅπως ὑπογράψῃ τὴν σχετικὴν συμβολαιογραφικὴν πράξιν.

Ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐξεδόθησαν 1) Μητροπολίτου Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Ἀγαθονίκου, 2) πρῶτα βήματα στὸ δρόμῳ τοῦ Θεοῦ, 2) Σπυρ. Καλλιᾶφα, Καθηγητοῦ τοῦ Παινεπιστημίου Ἀθηνῶν, τὸ περὶ ψυχῆς πρόβλημα καὶ 3) Μιχαὴλ Γαλανοῦ (†) Οἱ Βίοι τῶν Ἁγίων τευχ. Η' (Αὐγουστος).

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Κατὰ τὸ λήξαν δεκαπενθήμερον ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῇ μὲν 16 παρ. μηνός, Παρασκευῇ, ἐπὶ τῇ ἐναρξίᾳ τῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ Ἀκαθίστου ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ, τῇ δὲ Κυριακῇ τῆς Ὁρθοδοξίας (18) ἐτέλεσεν ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ τὴν θείαν μυσταγωγίαν.

— Τῇ 25 τελέσας τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ πανηγυρίζοντι τὸν Εὐαγγελισμόν τῆς Θεοτόκου καθεδρικῷ ναῷ, ἡ Α. Μ., συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. συνοδικῶν συνέδρων, πρέστη μετ' αὐτῆς ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ τελεοθείσης δοξολογίας, παρόντων τοῦ Βασιλικοῦ ζευγους μετὰ τῆς Α. Υ. τοῦ Διαδόχου καὶ τῶν Πριγκιπισσῶν, τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, πλείστων βουλευτῶν καὶ πολιτευτῶν, τοῦ διπλωματικοῦ σώματος, τῶν πολιτικῶν, πνευματικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ πλήθους ἄλλων ἐπισήμων.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ἡ Α. Μ., ἐν τῇ ιδιότητι αὐτοῦ ὡς Προέδρου τῆς Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς Ἐνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῆς ἐκινήσας ἀπὸ τῆς διασταυρώσεως τῆς ὁδοῦ Ξενοφάντος πρὸς τὴν λεωφόρον Ἀμαλίας κατηθύθη εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου, ἐνῶ ταυτοχρόνως ἐκ τοῦ ξενοδοχείου τῆς Μεγ. Βρετανίας προσήρχετο εἰς τὸ αὐτὸ μνημεῖον ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Μακάριος ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἐθναρχίας Κύπρου καὶ τῆς ἐν Ἀθήναις Κυπριακῆς Ἀδελφότητος. Ἐνωθέντες ἀμφοτέρωι οἱ Μακαριώτατοι καὶ κρατοῦντες στέφανον ἐκ δάφνης κατηθύθησαν πρὸς τὸ μνημεῖον, ἐφ' οὗ ἀπέθεσαν αὐτὸν εἰς συμβολικὴν ἐκδήλωσιν τοῦ κοινοῦ ἐνωτικοῦ πόθου τῆς Κύπρου καὶ τῆς Ἑλλάδος, δεόμενοι ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως, ἐνῶ τὰ συνοδεύοντα τὰς Α. Α. Μ. Μ. μέλη τῆς τε Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Ἐθναρχίας ἐξ ἀποστάσεως προσήχοντο γονυκλινεῖς. Ὁ στέφανος ἔφερε τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ Ἑλλάς, ἡγαμένη μετὰ τῆς Κύπρου, εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας πεσόντας».

— Ἡ Α. Μ. Ἀρχιεπίσκοπος τῇ μὲν παραμονῇ τῆς Ἐθνικῆς ἑορτῆς (24) παρέστη κατὰ τὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας, καθ' ἣν εἶπε τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἑορτῆς ὁ Πρόεδρος αὐτῆς κ. Γ. Μαριδάκης, αὐτῇ δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς προσήλθεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ ὁποῖου ὁ Πρύτανης αὐτοῦ ἐξεφώνησε τὸν ἀλλαχοῦ τοῦ ἀνα χείρας φύλλου δημοσιεύμενον λόγον περὶ τῆς δράσεως τοῦ Κλή-

ρου κατὰ τὸν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα τοῦ 1821 καὶ περὶ τῆς ἰδέας τοῦ Γένους.

— Ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆ 15 λήξαντος μηνὸς προήδρευσε συνεδριάσεων τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολ. Διακονίας καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἑορτασμοῦ τῆς 1900ῆς ἐπετείου ἀφίξεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς Ἑλλάδα, καὶ τῆ παρελθούσῃ Τετάρτῃ (28) συνεδρίας τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνοικοδομήσεως τῶν ἡρειπωμένων ἐκκλησιῶν, χθὲς δ' ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ συνήλθεν ἡ Παρ' ἐλλήνιος Ἐπιτροπὴ Ἐνώσεως Κύπρου εἰς συνεδρίαν, καθ' ἣν παρέστη προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Μακαρ. Προέδρου καὶ ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Μακάριος.

— Κατὰ τὸ λήξαν δεκαπενθήμερον ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη εἰς ἐπίσκεψιν τοὺς ὑπουργοὺς Ἐσωτερικῶν κ. Ν. Μπακόπουλον, τῆς Β'ρείου Ἑλλάδος κ. Λ. Ἰασωνίδην, τὸν ὑφυπουργὸν Ἱεροσολιμῶν καὶ Ἐθν. Παιδείας κ. Μόδην, τὸν ἰσόβιον ἀντιπρόεδρον Διεθνoῦς Χριστιανικῆς ἡγεσίας κ. Ἐρνέστον Οὐίλλιαμς, τὸν καθηγ. τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ν. Λούβαριν, τὸν πρεσβευτὴν κ. Περ. Ἀργυρόπουλον, τὸν μόνιμον παρὰ τῷ ΟΗΕ ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀλ. Κύρου, τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς κ. Γόντικαν, τὸν βουλευτὴν κ. Θ. Τσάτσον, τὸν Διευθυντὴν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν κ. Π. Ἡλιάσκον, πολλοὺς Ἱεράρχας, διαφόρους Ἐπιτροπὰς, καὶ κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς.

— Ἡ Α.Μ. ὁ Μακαριώτατος δι' ἐγκυκλίου αὐτοῦ πρὸς τοὺς εὐλαβεστάτους ἱερατικῶς προϊσταμένους τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐντέλλεται ὅπως περιαχθῆ αὐτοπροσώπως ὑπ' αὐτῶν τῆ 13 Ἀπριλίου, ἡμέρα Παρασκευῆ κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου, μετὰ προηγουμένην παραίνεσιν αὐτῶν, δίσκος ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου Βουλιαγμένης πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ δγκου τῶν εἰς χρήμα ἀπαραιτήτων διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν συντήρησιν αὐτοῦ δαπανῶν. Τὸ φιλανθρωπικὸν τοῦτο καθίδρυμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τριακονταετίας καὶ πλέον λειτουργοῦν, ἐστὶν ἄρτιον, ἀνέπτυξε καὶ ἀπέδωκεν εἰς τὴν κοινωνίαν ὑπερχιλίους χριστιανοὺς καὶ ἔλληνας, περιθάλλει δ' ἤδη 150 ὄρφανους ἑλληνόπαιδας, θύματα τῆς πληξάσης τοῦ ἔθνους ἡμῶν δυστυχίας, καὶ παρέχει εἰς αὐτοὺς γραμματικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν.

Τὸ προϊόν τοῦ ἐράνου θὰ κατατεθῆ εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς διὰ λογαριασμόν τοῦ Ἰδρύματος.

Θεολογικὴ Σχολή. Πρὸς πλήρωσιν τῶν διὰ τῆς ἔνεκα ὀρίου ἡλικίας ἀποχωρήσεως τῶν καθηγητῶν κ.κ. Δ. Μπαλάνου καὶ Β. Στεφανίδου κενωθειῶν τακτικῶν ἑδρῶν τῆς Πατρολογίας καὶ τῆς Γεν. Ἐκκλ. Ἱστορίας ἐξ ἀποφάσεως τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μετεκλήθησαν ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὸν παρελθόντα Φεβρουάριον ἐκ τῶν ἀντιστοιχῶν ἑδρῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης οἱ τακτικοὶ αὐτῶν καθηγηταὶ κύριοι Κ. Μπόνης καὶ Γ. Κονιδάρης, οἵτινες μετὰ τὸν διορισμὸν αὐτῶν εἰς τὰς οἰκείας ἑδρας ἀνέλαβον κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα τὴν τακτικὴν αὐτῶν διδασκαλίαν. Οἱ νέοι καθηγηταὶ εἰχον διατελέσει πρὸ τοῦ πολέμου ἐπικουρικοὶ καθηγηταὶ τῶν αὐτῶν μαθημάτων ἐν τῇ εἰς ἣν τανῶν μετεκλήθησαν Σχολῇ.

Βραβεῖον τῆς Ἀκαδημίας εἰς Θεολογικὸν ἔργον. Κατὰ τὴν τῆ 24 Μαρτίου συγκροτηθεῖσαν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας παρόντων τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Σπυριδωνος, πολλῶν ἐπισήμων καὶ πλήθους κόσμου, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδημίας κ. Γ. Οικονόμου, ἐξαγγέλλων τὴν ὑπ' αὐτῆς βράβεισιν τοῦ ἔργου τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Π. Μπρατσιώτου «Ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου» δ.α. τοῦ βραβείου τοῦ ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς Τήνου, εἶπε περὶ τῆς συγγραφῆς ταύτης τὰ ἀκόλουθα:

«Τὸ βραβεῖον τοῦ ἐν Τήνῳ Πανελληνίου Ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας τὸ προωρισμένον διὰ τὸ ἀριστον θεολογικὸν ἔργον τοῦ ἔτους 1949 ἀπονέμει

ἡ Ἀκαδημία εἰς τὸν Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κ. Παναγιώτην Μπρατσιώτην διὰ τὸ δημοσιευθὲν ὑπ' αὐτοῦ σύγγραμμα «Ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου, κείμενον, εἰσαγωγή, σχόλια, εἰκόνες».

Ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἀποτελοῦσα βιβλίον τοῦ κανόνος τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὡς ἐκ τοῦ μυστηριώδους αὐτῆς περιεχομένου εἴλκυσε πάντοτε τὴν προσοχὴν οὐχὶ μόνον τοῦ πολλοῦ κοινοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν καθ' ὄλου θεολογούντων, ἰδίᾳ κατὰ τὰς τεταραγμένας περιόδους τῆς ἱστορίας, καθ' ἃς οἱ ἀνθρώποι ἀναζητοῦν τὸ ἀληθὲς νόημα τῶν μεγάλων ἱστορικῶν ἀνωμαλιῶν.

Ὁ ὑπὸνμηματισμὸς τοιοῦτου δυσνοήτου βιβλίου ἐνέχει πολλὰς καὶ σοβαρὰς δυσκολίας διὰ τὸ ὑπερφύει τοῦ θέματος, τὸν προφητικὸν τοῦ χαρακτήρα, τὴν πρωτοφανῆ του ἐν τῇ ἑλληνικῇ γραμματικῇ ἰδιορρυθμίαν, τὸ πλῆθος τῶν εἰκόνων, συμβολισμῶν καὶ ἀλληγοριῶν, αἱ ὁποῖαι προεκάλεσαν πλείετας ἐρμηνείας καὶ παρερμηνείας καὶ ἐπιβάλλουν μεγίστην προσοχὴν περὶ τὴν ἐξίχνιασιν τοῦ δυσνοήτου περιεχομένου καὶ καθορισμὸν τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας, τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ τούτου βιβλίου.

Ἐχῶν ὑπ' ὄψει τὴν πλουσίαν σχετικὴν βιβλιογραφίαν ὁ συγγραφεὺς καὶ προβαίνει μετὰ περισσῆς συνέσεως εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ποικίλων συναφῶν ζητημάτων, κατῶρθωσε νὰ ὑπερικήσῃ τὰς παρουσιαζομένας διυχνερίαις καὶ νὰ παράσῃ πολὺτιμον βοήθημα πρὸς κατανοήσιν τοῦ μοναδικοῦ τούτου ἀπὸ λογοτεχνικῆς ἀπόψεως ἔργου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ ἐν ἀδραΐς γραμμαῖς προφητικῆς κατόπτεισις τῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος διηγετικῆς καὶ δραματικῆς μεταξὺ τοῦ κακοῦ καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ πάλης μὲ τὸ παρήγορον μῆνυμα τοῦ τελικοῦ θριάμβου τοῦ ἀγαθοῦ.

Ἡ εὐρεία εἰσαγωγῆ περὶ τὸν παντοῶν ζητημάτων τῆς Ἀποκαλύψεως ὡς καὶ ἡ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἐρμηνεία αὐτῆς καθιστῶσι τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Μπρατσιώτου ἀξιόλογον ἀπόκτημα τῆς θεολογικῆς βιβλιογραφίας καὶ ἄξιον τοῦ βραβείου τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς Τήνου».

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι

Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Τῆ 1 λήξαντος μηνὸς τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πρεβεζης κ. Ἀνδρέου ἐξάρχοντος τῆς ἐν τῷ καθεδρικῷ ναφ ἱερωργίας, ἐτελέσθη ἡ εἰς Ἐπίσκοπον Μυρῶν χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Τιμοθέου Ματθαίου, ὅστις εἶτα ὡς βοηθὸς Ἐπίσκοπος τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης μετέβη εἰς τὴν μακεδονικὴν πρωτεύουσαν πρὸς ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων του.

— Τῆ 17 λήξαντος μηνὸς μετὰ μακρὰν νόσον μετέστη πρὸς Κύριον ἐν γῆρᾳ βαθεῖ ὁ ἀπὸ τεσσαρακονταετίας ποιμαίνων τὴν ἐκκλησίαν Θεσσαλονίκης Παναγιώτατος Μητροπολίτης κυρὸς Γεννάδιος. Ἄμια τῷ ἀγγέλιματι τοῦ θανάτου ἤρξαντο κρούομενοι πενθίμως οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν, διάχυτος δὲ καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν ὑπῆρξεν ἡ γενικὴ θλίψις ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ διαπρεπεστάτου Ἱεράρχου. Αἱ σημαῖαι ἀνηρτήθησαν ἀμέσως μεσίτοι, οἱ ραδιοφωνικοὶ σταθμοὶ εἰσέγησαν, τὰ δὲ πλῆθη τῶν πιστῶν ἐν βαθεῖα συγκινήσει κατέκλυζον τὴν ἰ. Μητρόπολιν καὶ τὰς περὶ αὐτὴν ὁδοὺς. Παρὰ τὴν σορὸν τοῦ ἐκλιπόντος παρέμειναν ὁ τέως βοηθὸς τοῦ μεταστάτους Ἐπίσκοπος, νῦν δὲ Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυριδῶν ὁ νέος βοηθὸς τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης Ἐπίσκοπος Μυρῶν κ. Τιμόθεος, καὶ ἄλλοι ἀνώτεροι κληρικοὶ. Ἄμια τῇ εἰς τὴν ἰ. Σύνοδον ἀναγγελίᾳ τοῦ θανάτου ὁ Μακαριώτατος πρόεδρος αὐτῆς ἐσπευσε νὰ διαδηλώσῃ τὴν ὀδύνην τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ γεραοῦ ἱεράρχου, ὠρίσθη δὲ εἰδικῇ ἐκ συνοδικῶν συνεδρῶν Ἐπιτροπὴ ὅπως ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν ἰ. Σύνοδον κατὰ τὴν κηδεῖαν. Ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία ἐψάλη τῆ 21 Μαρτίου ἐν τῷ ἰ. ναφ τοῦ ἁγ. Δημητρίου, ἐκείθεν δ' ἡ σορὸς κομισθεῖσα ἐν πανδήμῳ κηδεύσει εἰς τὸν ἰ. ναὸν τοῦ ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ συνοδευόντων τῶν Μητροπολιτῶν

Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως Χρυσοστόμου ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας ΚΠόλεως, τῆς ἐξ Ἀθηνῶν συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ πάντων τῶν Μητροπολιτῶν Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Ἡ σοφὸς τοῦ μεταστάτου ἐτάφη κατὰ τὴν δεξιὰν πλευρὰν τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΠΟΛΕΩΣ

Ἡ Πατριαρχικὴ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ συνέστησε πρὸς τὰ ἔκκλησι. συμβούλια τῶν ναῶν τὴν ἀποφυγὴν τῆς χρησιμοποίησεως σακκιδίων (φακέλλων ἐντύπων) διὰ τὰ κόλλυβα κατὰ τὰ μνημόσυνα ἀντὶ τοῦ εὐπρεπισμένου δίσκου, καὶ δὲ περιορισμὸν τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ ἐν τοῖς ναοῖς εἰς μόνους τοὺς πολυελαίους.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ

Ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Μακάριος ἀφ' ἧς ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας, ἔσχεν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἔνωσης τῆς Κύπρου ἐπανειλημμένας συνεντεύξεις μετὰ τοῦ Προέδρου καὶ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν, τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ ἄλλων παραγόντων, ἐγένετο δὲ δεκτὸς εἰς ἀκρόασιν παρὰ τῷ Α.Μ. τῷ Βασιλεῖ. Προχθὲς χοροστατήσας ἐν τῷ καθεδρικοῦ ναῷ κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἀκαθίστου ἀνέγνω τοὺς Χαιρετισμοὺς καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον, σήμερον δὲ τελέσας τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀγ. Εἰρήνης, ἐν ᾧ κατὰ τὰς πανεπιστημιακὰς θεολογικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ὑπῆρξε ὡς διάκονος, ἀπέτεινε λόγους διδασχῆς πρὸς τὸ πυκνὸν ἐκκλησίασμα, ἐδέχθη δὲ πλῆθος ἐπισήμων καὶ ὀργανώσεων, πάντων διατρανούντων τὸν πανελληνιον τῆς ἔνωσης πόθον.

Ἡ Α.Μ. ἀπήρθησε πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν τὸ ἀκόλουθον μῆνυμα :

«Ἕλληνες ἀδελφοί, πρὸ ἑκατὸν τριάκοντα ἐτῶν τὸ ἑλληνικὸν γένος ἐξηγείρετο σύσσωμον πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ ζυγοῦ τῆς δουλείας. Εἰς τὴν ὑπέροχον πρὸς ἀνάστασιν τοῦ γένους κίνησιν δὲν ἔμεινεν ἀμέτοχος ἡ ἑλληνικὴ Κύπρος, καὶ διὰ τοῦτο τὴν 7ην Ἰουλίου 1821 ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Κυπριανὸς ἀπηγγονίζετο, οἱ λοιποὶ τρεῖς μητροπολίται ἑκατατομοῦντο καὶ ἄλλοι κληρικοὶ καὶ πολλοὶ ἑκατοντάδες λαϊκῶν προκρίτων τῆς νήσου ἐσφαγιάζοντο, ἵνα καταπιγῆ πᾶσα ἐν Κύπρῳ προσπάθεια ἐθνικῆς ἐξεγέρσεως. Παρὰ ταῦτα, πλείστα τέκνα τῆς Κύπρου εἰς μάχας τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τῆς Πελοποννήσου ἔχυσαν τὸ αἷμα τῶν καὶ συνέβαλον εἰς τὴν δημιουργίαν ἐλευθέρως ἑλληνικῆς ἐστίας, ἐξ ἧς ἀργότερον ἐγένοντο αἱ ἐθνικαὶ ἐξορμήσεις πρὸς ἀπελευθέρωσιν καὶ τῶν λοιπῶν ἀλυτρώτων ἑλληνικῶν τμημάτων. Κύριος σκοπὸς ὑπάρξεως καὶ ὕψιστη ἀποστολὴ τῆς ἐλευθέρως ἑλληνικῆς Πολιτείας ὑπῆρξεν ἡ εἰς τοὺς κόλπους τῆς μητρὸς πατρίδος ἐθνικὴ ἀποκατάστασις τῶν ὑποδοῦλων τέκνων τῆς.

»Σήμερον σύμπαν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος στρέφεται πρὸς τὴν εἰσέτι ὑπόδουλον Κύπρον, τῆς ὁποίας ἀξιοὶ τὴν εἰς τὴν μητέρα πατρίδα ἐνωματώσιν.

»Ἀπὸ τὰς Ἀθῆνας, τὸ ἐθνικὸν κέντρον τοῦ ἑλληνικοῦ, ἀποτίμεν φόρον τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἥρωας καὶ μάρτυρας τῆς ἀναστάσεως τοῦ γένους κοὶ τῆς μετέπειτα βαθμιαίας ἀπελευθερώσεως ἑλληνικῶν ἐδαφῶν. Βαθῶτα συγκινημένοι διὰ τὸν πανελληνιον ὑπὲρ τῆς Κύπρου συναγεμῶν, διακηρύσσομεν τὴν ἀμετάτρεπτον ἀπόφασιν τῆς ἑλληνικῆς μεγαλονήσου μας νὰ ἐνωθῆ μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα, ἐν πλήρει πεποιθήσει ὅτι οὐδὲποτε καὶ ἂν θὰ εἶναι ἡ πορεία τοῦ ἀγῶνός μας, οἱ ἐλεύθεροι Ἕλληνες ἀδελφοί μας θὰ ἴστανται παρὰ τὸ πλευρόν μας μέχρι τῆς πλήρους ἱκανοποίησεως τῆς πανελληνίου διὰ τὴν ἔνωσιν ἀξιώσεως».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Καθ' ἃ ἀναγράφει ἡ «Ὁρθόδοξια» τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Φιλίππου-

πόλεως κ. Κύριλλος διὰ γράμματος αὐτοῦ ὑπέβαλεν δεῖ, συναφῆ τῷ 17ῳ ἄρθρῳ τοῦ νέου Καταστατικοῦ τῆς Ὁρθοδόξου ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐξελέξατο αὐτὸν Ἀναπληρωτὴν Πρόεδρον Τοποτηρητὴν τῆς Ἱεράς Συνόδου καὶ ἐξητήσατο τὰς εὐχὰς τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Ἐκκλησιαστικὴ ἔνωσις. Περὶ τὰ τέλη παρελθόντος Ἰανουαρίου ἐξηκοντάς ἀντιπροσώπων ἐννέα ἀμερικανικῶν ἐκκλησιῶν ἀριθμοῦσάν περὶ τὰ 17 ἑκατομμύρια πιστῶν συνηνώθησαν ἐν Κινκινάτῃ ὅπως προαγάγωσι τὸ ζήτημα τῆς ἔνωσης αὐτῶν εἰς μίαν ἐκκλησίαν, ἧτις θὰ φέρῃ τὸν τίτλον «Ἠνωμένη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ».

ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Προκηρύσσει :

1) Δημόσιον μειοδοτικὸν διαγωνισμὸν κατασκευῆς σιδηροδρομῶν σκυροδέματος κτλ. τοῦ Οἴκου Φοιτητρίας εἰς θέσιν Ἁγίας Βαρβάρας Δαρφίου δι' ἐνσφραγίστου προσφορῶν μὲ ἔκπτωση ἐπὶ τοῦ τιμολογίου καὶ προϋπολογισμοῦ εἰς ἀκεραίας μονάδας.

2) Ὁ διαγωνισμὸς διεξαχθήσεται τὴν 8ην Ἀπριλίου 1951 ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 11ην π.μ. εἰς τὸ κτίριον τοῦ Ἰδρυματος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἰασίου 1 καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

4) Εἰς τὸν διαγωνισμὸν γίνονται δεκτοὶ ἐργολάβοι Γ' καὶ Δ' τάξεως.

4) Ὡς ἐγγύησις συμμετοχῆς ὀρίζεται τὸ ποσὸν τῶν δρ. 18.000.000.

5) Πληροφορίαι καὶ λοιπὰ στοιχεῖα δίδονται εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ἰδρυματος καθ' ἑκάστην 10-1 π.μ.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΑΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ε. Π. Φωτιάδου Ἡ ἐνότης τῶν Ἑλλήνων. (Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ, Διεύθυνσις Τύπου). Ἀθῆναι 1950 (Σελ. 298).

Ε. Π. Φωτιάδου Ἑλληνικά. Σειρὰ πρώτη. Ἀθῆναι 1950 (Σελ. 195).

Ἀθανασίου Ι. Συμπαροῦνῆ Καθηγητοῦ τῆς Ἀν. Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, πρ. Ὑπηρεσιακοῦ Ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, Μελέται καὶ ἀναυνήσεις ἐκ τοῦ Β' Παγκοσμίου πολέμου. Ἀθῆναι 1950 (Σελ. οστ'+426).

Σπύρου Ζωδιάτη συντάκτου τοῦ περιοδικοῦ «Ἡ φωνὴ τοῦ Εὐαγγελίου», Ἡ μεγαλύτερα ἀνάγκη τοῦ κόσμου. (Ἀπὸ τὸν κόσμον τῆς Ἁγίας Γραφῆς). Πρόλογος **Δημ. Ι. Μαργιώτη**. Ἀθῆναι (Σελ. 101).

Βιβλιοθήκη Ἀποστολικῆς Διακονίας διὰ παιδιὰ καὶ νέους : Τὰ πρῶτα βήματα στὸ δρόμον τοῦ Θεοῦ. Δασκευὴ ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπὸ **Μητροπολίτου Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας Ἀγαθονίκου**. Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 74, μετ' εἰκόνων).

Βιβλιοθήκη Ἀποστολικῆς Διακονίας ἀριθ. 30: Μιχαὴλ Ι. Γαλανοῦ (†) Οἱ βίοι τῶν ἁγίων τοῦ μηνολογίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ἐκδοσις Β' ἀναθεωρηθεῖσα καὶ βελτιωθεῖσα. Τεύχος Η' Μὴν Αὐγούστου, Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 98).

Δρος Παναγιώτου Ι. Παναγιωτάκου, δικηγόρου παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πύγῳ καὶ τῷ Συμβουλίῳ Ἐπικρατείας, τ. Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω, Ἡ Ἱερωσύνη καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς νομοκανονικὰ συνέπειαι κατὰ τὸ δίκαιον τῆς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τὰ ἐν Ἑλλάδι κρατοῦντα. Ἐκδοσις Οἴκου «Ἀστὴρ» Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου. Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 136).

Πρωθιερέως Β. Β. Ζενζύβσκι Καθηγητοῦ τοῦ ἐν Παρισίοις ρωσικοῦ ὀρθοδόξου θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου, Ἱστορία τῆς ρωσικῆς φιλοσοφίας. Τόμος Α' σελ. 469. Τόμος Β' Σελ. 477. YMCA PRESS, Paris' ἀμφότεροι ρωσιστί.

Παν. Γ. Παναγιωτάκου καὶ **Σπ. Ἀλ. Ἀλεξανδροπούλου** δικηγόρων παρὰ τῷ Ἀρειῷ Πάτρι, Ἡ θέσις τοῦ ἑλληνικοῦ Παλαιομερολογιακοῦ ζητήματος κατὰ τὸ ἰσχύον ἐν Ἑλλάδι δίκαιον. Γνωμοδότησις. Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 30).

Παναγιώτου Χρήστου Ζωὴ ἀληθινή κατὰ τὴν δ.δ.σκαλίαν Ἰγνατίου τοῦ Θεοφύρου. Ἐναίσιμος ἐπὶ διδασκατορία διατριβὴ ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 52).

Μητροπολιτικὸς ναὸς «Υπαπαντῆ τοῦ Σωτήρος» ἐν Καλάμαις: Παναγία Ὑπαπαντῆ. (Ἱστορικὸν τῆς ἱερᾶς εἰκόνας, θαύματα, εἰδικὴ Ἀκολουθία καὶ εἰδικὸς παρακλητικὸς κανὼν). Εὐλόγιον τοῦ Σεβ. **Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου**. Ὑπὸ Ἀρχιμ. **Χρυσοστόμου Θέμελη**, Πρωτοσυγγέλλου, ἱεροκέρκυκος τοῦ ναοῦ. Καλάμαι 1950 (Σελ. 36).

Δημητρίου Γ. Μαγκριώτη Θυσίαι τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐγκλήματα Κατοχῆς κατὰ τὰ ἔτη 1941—1944. Ἀθῆναι. (Σελ. 344, μετὰ φωτοτυπιῶν). Ἐβραβεύθη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Συνδρομαὶ καὶ ἐμβάσματα διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς: Πρὸς τὸν Διαχειριστὴν τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», Ἀθῆναις (Κ), ὁδὸς Φιλοθέης 19. Τηλέφ. 27.689.

Αἶδσα. Κωνστ. Σκαφιδᾶν Κέρκυραν τὸ ζητηθὲν φύλλον ἐστάλη.—**Αἶδσα. Κυρ. Κάπην** Ἴσωμα, καὶ **Ἀλέξ. Χαριζόπουλον** Δασύλλον ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν αἱ νέαι διευθύνσεις σας.—**Ἐμκλ. Συμβούλιον** ναοῦ ἁγ. Νικολάου Μπουφίου Φλωρίνης ἐπανάρχισεν ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου.

Πᾶσα μεταβολὴ διευθύνσεως δέον νὰ μᾶς ἀνακοινῶται ἀμέσως, **σημειουμένης ἀπαραιτήτως τῆς θέσεως, ἐξ ἧς ἢ μετὰθεοῖς**. Ἄλλως, ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου εἰς τὴν νέαν διεύθυνσιν.

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται, δέον δὲ νὰ ἦεν εὐανάγνωστα καὶ γεγραμμένα ἐπὶ τῆς μᾶς μόνον ὄψεως τοῦ χάρτου.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ προμηθευθοῦν ἐκδόσεις τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας» νὰ ἀπευθύνωνται ἅπ' εὐθείας πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Ἀποστολικῆς Διακονίας, Μονὴν Πετρεῖης, Θεογογικὸν Οἰκοτροφεῖον, Ἀθήνας.

Παρακαλοῦνται τὰ Γραφεῖα τῶν ἱερῶν Μητροπόλεων ὅπως ἀνακοινῶν εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν» τὸ ὄνομα τοῦ ἐκάστοτε χειροτονουμένου καὶ τὴν τοποθέτησιν του, ὡς καὶ πᾶσαν μετὰθεοῖς ἱερέως ἢ λόγῳ θανάτου πληρωσὶν ἱερατικῆς θέσεως.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆ Ἀθηνῶν

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὸν διορισμὸν ἑνὸς διακόνου ἐν τῷ Ι. ναφ τοῦ ἁγίου Δημητρίου (Μπραχαμίου) διὰ κανονικῆς καὶ νομίμου ἐκλογῆς συνωδᾶ τῷ ἄρθρῳ 63 ἐδ. 1, 2, 3, τοῦ ἀπερὶ Ι. ναῶν καὶ ἐφημερίων Ἀν. Νόμου 2200)40, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων Νόμων καὶ Διαταγμάτων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἐν λόγω διακονικῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικὰ πρὸς ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων. Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Μαρτίου 1951

† Ὁ Ἀθηνῶν Σπυρίδων

Ἱ. Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν πρὸς ἐκλογὴν ἐφημερίου τοῦ ἐνοριακοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Νικολάου ἐνορίας Βράχας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν ταύτην θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου, ὅπως ἐν-

τὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ ἵνα ἀνακηρύξωμεν αὐτοὺς ὑποψηφίους ἐφημερίου τοῦ ἐν λόγω ἐφημεριακοῦ ναοῦ.

Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 19 Ἰανουαρίου 1951

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Χριστοφόρος

Ἱ. Μητρόπολις Σίμου καὶ Ἰκαρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Α. Νόμου 2200)1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» τὰς διατάξεις τοῦ Α. Νόμου 536)1945 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὀρθοδόξου ἐφημεριακοῦ κλήρου τῆς Ἑλλάδος» καὶ τὸ ἄρθρον 28 τοῦ Α. Νόμου 540)1945 «περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσσεως», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ «ἁγίου Νικολάου» τῆς κοινότητος Μαγγανίτου τῆς νήσου Ἰκαρίας ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Α. Νόμου 2200)1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν» προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ. Ἐν Λιμένι Βαθέως Σάμου τῇ 9η Μαρτίου 1951.

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εἰρηναῖος

Ἱ. Μητρόπολις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων Ἀν. Νόμου ὑπ' ἀριθ. 2200)1940 καὶ τὰς μεταγενεστέρως τροποποιήσεις αὐτοῦ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσιν τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τῆς ἐνορίας ἁγίου Δημητρίου τῆς πόλεως Θηβῶν, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ρηθέντος Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ προσόντων.

Ἐν Λεβαδείᾳ τῇ 15 Μαρτίου 1951.

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Πολύκαρπος

Ἱ. Μητρόπολις Κορινθίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ 2200)40 «περὶ Ι. ναῶν καὶ ἐφημερίων» Α. Ν. καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν θέσιν τοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Γαλατῆ Ι. ναοῦ ἁγ. Τριάδος ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσι ὑποψήφιοι ἐφημεριοὶ τοῦ ὡς ἄνω Ι. ναοῦ.

Ἐν Κορίνθῳ τῇ 19 Μαρτίου 1951

† Ὁ Κορινθίας Προκόπιος

Ἱ. Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου «περὶ Ι. ναῶν καὶ ἐφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ι. ναοῦ ἁγίου Γεωργίου τῆς ἐνορίας Βατώντος, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς σήμερον ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν τὰ ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 26 Μαρτίου 1951

† Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ

† Ὁ Κερκύρας Παξῶν ΜΕΘΟΔΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀκαδημαϊκός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΑΞΗΣ

Ἐν Ἀθήναις Τόποις «Φοῖνικες» Λεωνάτου 4.